

Utkast

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av fängelselagen och till lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i fängelselagen, häktningsslagen, lagen om verkställighet av samhällspåföljder, lagen om övervakad frihet på prov, lagen om verkställighet av kombinationsstraff, mentalvårdslagen, lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och barnskyddslagen.

De viktigaste ändringarna i propositionen gäller för det första Brottsförvaltningsmyndighetens befogenheter att begränsa verkställigheten vid allvarliga störningssituationer i samhället. I en sådan situation ska Brottsförvaltningsmyndigheten enligt förslaget bland annat kunna begränsa fångars aktiviteter, besök och permissioner samt ändra eller avbryta skyldigheter som ingår i samhällspåföljder.

För det andra gäller de föreslagna ändringarna Brottsförvaltningsmyndighetens befogenheter att övervaka fångar. Dessa bestämmelser om befogenheter ska förenhetligas och göras tydligare. Syftet är att göra tillämpningen av dem tydligare och att förbättra rättsskyddet inom övervakningen.

För det tredje föreslås det att bestämmelserna om fångars permission revideras så att säkerhetsaspekter i samband med permission bättre beaktas i dem.

För det fjärde föreslås det närmare bestämmelser om avdelningar med intensifierad övervakning och kontraktsavdelningar samt om placering av fångar i anstalter utanför fängelset.

Dessutom innehåller propositionen enskilda ändringsförslag om bland annat transport av en fånge som frigges och tas in för vård oberoende av sin vilja.

Lagarna avses träda i kraft i början av 2027.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	3
3 Målsättning	3
4 Förslagen och deras konsekvenser	3
4.1 De viktigaste förslagen	3
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	3
5 Alternativa handlingsvägar	3
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	4
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	4
6 Remissvar	4
7 Specialmotivering	4
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	4
9 Ikraftträdande	4
10 Verkställighet och uppföljning	4
11 Förhållande till andra propositioner	4
11.1 Samband med andra propositioner	4
11.2 Förhållande till budgetpropositionen	4
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	4
LAGFÖRSLAG	5
om ändring av fängelselagen	5
om ändring av häktningsslagen	37
om ändring av lagen om verkställighet av samhällspåföljder	57
om ändring av lagen om övervakad frihet på prov	60
om ändring av lagen om verkställighet av kombinationsstraff	61
om ändring av mentalvårdslagen	63
om ändring av 5 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården	64
om ändring av barnskyddslagen	64

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

1.2 Beredning

2 Nuläge och bedömning av nuläget

3 Målsättning

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Tabell X. Propositionens väsentliga konsekvenser

Konsekvenstyp	Väsentliga konsekvenser

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

6 Remissvar

7 Specialmotivering

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

9 Ikraftträdande

10 Verkställighet och uppföljning

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i fängelselagen (767/2005) 2 kap. 1 § 4 mom., 3 kap. 9 §, 6 kap. 7 §, 8 kap. 9 § 2 mom. och 10 § 2 mom. 20 kap. 9 § och 22 kap. 1 §, av dem 2 kap. 1 § 4 mom. sådant det lyder i lag / , 3 kap. 9 § och 6 kap. 7 § sådana de lyder i lag 222/2022, 8 kap. 9 § 2 mom. och 10 § 2 mom. samt 20 kap. 9 § sådan den lyder i lag 393/2015,

ändras 1 kap. 9 § 2 mom. och 10 §, 2 kap. 2 a § 2 mom., 10 § och 12 §, 4 kap. 1 och 9 §, 11 § 3 mom. samt 12 §, 5 kap. 4 och 8 §, 6 kap. 1 och 2 § samt 3 § 1 mom., 7 kap. 2 § 1 och 4 mom., 6 §, 7 § 1 och 2 mom. och 8 § 2 mom., 8 kap. 14 och 15 §, 9 kap. 2 § 1 mom., 3, 3 a och 4 §, 5 § 1 mom. samt 6, 6 a, 9 och 10 §, 10 kap. 2 §, 11 kap. 2 § 3 och 4 mom., 3 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 4 § 3 mom. och 8 § 1 mom., 12 kap. 1, 2, 2 a, 4 och 5 §, 6 § 2 och 3 mom., 7 § 1 mom., 8 och 9 b §, 11 § 4 mom. och 12 §, 13 kap. 2 § 3 mom., 3 § 2 mom., 6 § 2 mom., 8 §, 9 § 2 mom., 10 § 1 mom. samt 12 § och 19 §, 14 kap., 15 kap. 1 och 3 §, 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom., 16 kap. 1 § 1 mom., 1 a § 1 mom., 2 §, 2 a § 1 mom., rubriken för 4 § och 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 1 mom., 6 a och 7 §, 17 kap. 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 6 § 1 mom., 6 a § och 7 §, 17 kap. 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 6 § 1 mom. och 8 § 2 mom., 18 kap. 4 § 1 mom., 6 § 1 mom. 1 punkten och 9 §, 19 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten och 20 kap. 1 § 1 mom. 5, 8 och 9 punkten samt 2 § 1 mom. 7 och 10 punkten,

av dem 1 kap. 9 § 2 mom., 2 kap. 2 a § 2 mom. och 10 §, 4 kap. 12 §, 7 kap. 7 § 1 och 2 mom., 8 kap. 14 och 15 §, 12 kap. 11 § 4 mom., 17 kap. 8 § 2 mom. sådana de lyder i lag 222/2022, 2 kap. 12 § sådan den lyder i lagarna 33/2015, 222/2022 och / , 4 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 328/2011, 4 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag / , 5 kap. 4 §, 15 kap. 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom., 16 kap. 7 § sådana de lyder i lag 1302/2021, 6 kap. 1 §, 11 kap. 2 § 3 och 4 mom. samt 8 § 1 mom., 12 kap. 7 § 1 mom., 13 kap. 2 § 3 mom., 18 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag / , 6 kap. 2 § sådan den lyder i lagarna 1302/2021 och 222/2022, 6 kap. 3 § 1 mom., 7 kap. 2 § 1 och 4 mom., 9 kap. 2 § 1 mom., 11 kap. 4 § 3 mom., 12 kap. 1, 2 och 9 b §, 13 kap. 3 § 2 mom., 6 § 2 mom., 8 §, 9 § 2 mom. 10 § 1 mom. och 12 §, 16 kap. rubriken för 4 § och 4 § 1 mom., 18 kap. 4 § 1 mom. sådana de lyder i lag 393/2015, 7 kap. 8 § 2 mom. sådant det lyder i lag 141/2023, 9 kap. 3 och 3 a §, 16 kap. 1 a § 1 mom. och 6 § 1 mom., 20 kap. 2 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 290/2021, 9 kap. 5 § 1 mom. samt 6 och 6 a §, 20 kap. 1 § 1 mom. 5 punkten sådana de lyder i lag 383/2017, 9 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 393/2015 och 222/2022, 9 kap. 10 § sådan den lyder i lagarna 383/2017 och 222/2022, 12 kap. 2 a § sådan den lyder i lagarna 393/2015 och 290/2021, 12 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 724/2011 och 393/2015, 12 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 290/2021, 12 kap. 8 § sådan den lyder i lagarna 393/2015 och / , 12 kap. 12 § och 13 kap. 19 § sådana de lyder i lagarna 393/2015 och 222/2022, 15 kap. 1 § sådan den lyder i lag 141/2023, 3 § sådan den lyder i lagarna 735/2011 och 393/2015, 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1302/2021, 16 kap. 2 a § 1 mom. sådant de lyder i lag 507/2019 och 16 kap. 6 a § sådan den lyder i lag 393/2015, 18 kap. 9 § sådan den lyder i lagarna 393/2015, 1302/2021 och 222/2022, 19 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 393/2015, 20 kap.

1 § 1 mom. 7 punkten sådan den lyder i lag 306/2023 och 20 kap. 1 § 1 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 1302/2021 samt

fogas till 5 kap. nya 4 a och 10 §, till 7 kap. en ny 1 a §, till 8 kap. 3 § ett nytt 4 mom. och nya 10 a, 10 b och 10 c §, till 11 kap. 2 §, sådan den lyder i lag / ett nytt 5 mom., till 18 kap. 2 § sådan den lyder i lag / , ett nytt 4 mom., till lagen ett nytt 19 a kap., till 20 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 393/2015, 383/2017, 819/2019 och 1302/2021 en ny 15 a-punkt och till 20 kap. 2 §, sådan den lyder i lagarna 393/2015, 383/2017, 819/2019 och 1302/2021 en ny 11 punkt samt till 21 kap. 1 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

9 §

Behörighet utom tjänstetid

En verkställighetsansvarigs beslutanderätt när det gäller beslut om strafftiden eller efterlysning får, om saken inte tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen vid Brottspåföljdsmyndigheten. Rätten för direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet att fatta beslut om evakuering av fångar får, om inte saken tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen vid Brottspåföljdsmyndigheten.

10 §

Ärenden som ska avgöras av direktören för Brottspåföljdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet

Trots bestämmelserna i denna lag kan direktören för Brottspåföljdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet i enskilda fall överta avgörandet av ett ärende som omfattas av beslutanderätten för en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten och som gäller en fånges placering, förflyttning, deltagande i sysselsättning utanför fängelset, placering i anstalt utanför fängelset eller permission, om det finns anledning att misstänka att fången deltar i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet eller under fängelsetiden fortsätter med brottslig verksamhet eller äventyrar säkerheten, eller om det är motiverat för att garantera fångens säkerhet.

2 kap.

Inledande av verkställighet

2 a §

Efterlysning

Brottspåföljdsmyndigheten får efterlysa en fånge för att fortsätta verkställigheten om fången

1) rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset, den förläggningsplats som avses i 8 kap. 10 a §. eller den vårdplats som avses i 10 kap. 2–4 §,

2) har befunnit sig utanför fängelset med stöd av ett tillstånd som beviljats enligt 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 3 mom. eller 14 kap. och inte återvänder vid den tidpunkt som anges i tillståndsbestämmelserna eller i övrigt bryter mot bestämmelserna i fråga.

12 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om inledande av fängelsestraff och om uppskov med verkställigheten, om verkställighet av en dom utan laga kraft, om hörande och efterlysning av den dömda samt om betalning av böter i fängelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Beräkning av strafftid

7 §

Inräkning i strafftiden

Om en fånge rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från ett fängelse, den förläggningsplats som avses i 8 kap. 10 a §. eller den vård som avses i 10 kap. 2–4 §, ska tiden från och med början av det dygn då fången rymde eller avlägsnade sig utan tillstånd till slutet av det dygn då han eller hon återvände till fängelset eller greps för återförpassning till fängelset inte räknas in i strafftiden.

4 kap.

Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset

1 §

Fängelser

Fängelserna är slutna fängelser eller öppna fängelser. I ett slutet fängelse kan det finnas en öppen fängelseavdelning som är fristående från det övriga fängelset och på vilken bestämmelserna om öppna fängelser tillämpas. Fängelserna kan vara olika med hänsyn till övervakningen.

Fångarnas rätt att vistas och röra sig på fängelseområdet kan begränsas. Fångar i öppna fängelser kan vistas och röra sig på fängelseområdet utan omedelbar övervakning. I öppna fängelser kan fångarna övervakas med tekniska anordningar som installeras i fängelselokalerna, ges till fången eller fästs på fången vid handleden, vristen eller midjan eller med en kombination av sådana anordningar.

Brottsförmyndigheten godkänner fängelselokalerna innan de tas i bruk eller när lokalerna eller deras användningsändamål ändras på ett väsentligt sätt. Lokalerna ska vara lämpade för verkställigheten av fängelsestraff på det sätt som föreskrivs i denna lag.

9 §

Placering i öppet fängelse

En dömd kan från frihet placeras direkt i ett öppet fängelse om han eller hon tillsammans eller separat ska avtjäna ett förvandlingsstraff för böter eller ett fängelsestraff på högst två år. Den dömd kan åläggas att anmäla sig i ett slutet fängelse innan han eller hon förpassas till öppet fängelse. Ett villkor för placering i öppet fängelse är att fången förbinder sig till drogfrihet och till att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § samt till sådan övervakning med tekniska anordningar som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel.

Den dömd ska dock placeras i ett slutet fängelse, om det finns grundad anledning att misstänka att han eller hon

- 1) inte lämpar sig för den sysselsättning som ordnas eller godkänns av det öppna fängelset,
- 2) inte kommer att iaktta ordningen i det öppna fängelset,
- 3) fortsätter sin brottsliga verksamhet,
- 4) äventyrar en annan fångs eller någon annans säkerhet,
- 5) utan tillstånd avlägsnar sig från det öppna fängelset, eller
- 6) inte kommer att iaktta drogfrihet eller samtycka till kontroll av drogfrihet.

Den dömd ska placeras i ett slutet fängelse också när det inte finns utrymme i öppna fängelser eller på fångens egen begäran.

11 §

Beslutanderätt

Direktören för Brottspåföljdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet beslutar om godkännande av fängelselokaler.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställighetshandlingarna, förpassning av dömda till fängelse, antecknande av ankomstgranskning samt innehållet i och utarbetandet av planer för strafftiden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) fängelser som används som slutna fängelser och öppna fängelser,
- 2) öppna fängelseavdelningar i slutna fängelser,
- 3) fängelseområden.

Brottspåföljdsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ankomstgranskning och om öppna fängelser där fångar övervakas tekniskt med hjälp av de anordningar enligt 1 § 2 mom.

5 kap.

Placering i fängelset

4 §

Kontraktsavdelning

I ett slutet fängelse kan det finnas en eller flera avdelningar där det ordnas sådan sysselsättning för fångarna som främjar drogfrihet (*kontraktsavdelning*).

En fånge kan placeras på en kontraktsavdelning, om placeringen är motiverad med beaktande av de omständigheter som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel och om fången förbinder sig till drogfrihet och att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § i denna lag.

Placeringen på en kontraktsavdelning ska återkallas, om det inte längre finns i 2 mom. avsedda förutsättningar för placeringen.

4 a §

Avdelning med intensifierad övervakning

I ett fängelse kan det finnas en eller flera avdelningar där fångarna bor åtskilda från andra avdelningar (*avdelning med intensifierad övervakning*).

Bestämmelser om begränsning av rättigheterna för fångar som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning finns i 8 kap. 3 § 2 mom., 11 kap. 2 § 2 mom., 3 § 2 mom. och 4 § 2 mom.

En fånge kan placeras på en avdelning med intensifierad övervakning, om placeringen är motiverad med beaktande av de omständigheter som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel och om det är motiverat för att förhindra att fången fortsätter med brottslig verksamhet eller på något annat sätt äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset eller en annan fånges eller någon annans säkerhet i fängelset.

Förutsättningarna för placering på en avdelning med intensifierad övervakning granskas regelbundet i samband med uppföljningen av planen för strafftiden. Placeringen ska återkallas om det inte längre finns sådana förutsättningar för den som avses i 2 mom. En fånges ansökan om återtagande av placering behöver inte behandlas på nytt förrän fyra månader har förflutit från föregående beslut, om inte förutsättningarna för placering på avdelningen har förändrats väsentligt.

8 §

Dagordningen på en avdelning

Avdelningarna i ett fängelse ska ha en dagordning.

Dagordningen på en avdelning innehåller mer detaljerade föreskrifter än denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den om

- 1) de tider när cellerna är öppna,
- 2) tidpunkterna för sysselsättning och fritidsverksamhet,
- 3) tidpunkterna för måltider,
- 4) tidpunkterna för vistelse utomhus,
- 5) andra tidpunkter som hänför sig till avdelningens dagliga verksamhet.

10 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om de fängelser som är avsedda för placering av män, kvinnor och minderåriga fångar utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

6 kap.

Förflyttning från ett fängelse till ett annat

1 §

Förflyttning från slutet fängelse till öppet fängelse

En fånge kan oberoende av straffets längd förflyttas från ett slutet fängelse till ett öppet fängelse för att avtjäna den återstående delen av straffet, om

- 1) förflyttningen till ett öppet fängelse främjar genomförandet av planen för strafftiden,
- 2) den sysselsättning som ordnas i det öppna fängelset eller någon annan sysselsättning som det öppna fängelset godkänner är lämplig för fången,
- 3) det kan anses sannolikt att fången iakttar ordningen i det öppna fängelset, inte fortsätter med brottslig verksamhet, inte äventyrar en annan fånges eller någon annans säkerhet och inte utan tillstånd avlägsnar sig från det öppna fängelset,
- 4) fången förbinder sig att avstå från berusningsmedel och sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen samt förbinder sig att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § i denna lag, och
- 5) fången förbinder sig till sådan övervakning med tekniska anordningar som avses i 4 kap. 1 § 2 mom.

Vid förflyttning av en fånge från ett slutet fängelse till ett öppet fängelse iakttas 4 kap. 8 §.

2 §

Förflyttning från öppet fängelse till slutet fängelse

En fånge kan förflyttas från ett öppet fängelse till ett slutet fängelse, om

- 1) fången gör sig skyldig eller misstänks ha gjort sig skyldig till ett brott som enligt 2 kap. 13 § i strafflagen inte får behandlas vid disciplinärt förfarande eller fången gör sig skyldig eller misstänks ha gjort sig skyldig till en ordningsförseelse som avses i 15 kap. 3 § i denna lag,
- 2) fången vägrar att delta i sysselsättning enligt planen för strafftiden, eller den sysselsättning som ordnas eller godkänns av det öppna fängelset i övrigt inte är lämplig för fången,
- 3) fången vägrar att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § eller lämnar ett positivt prov vid kontrollen av drogfrihet när han eller hon anländer till ett öppet fängelse med stöd av en sådan placering som avses i 4 kap. 9 § eller återvänder till ett öppet fängelse i situationer som avses i 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 3 mom. eller 14 kap.,
- 4) fången häktas på grund av något annat brott eller konstateras ha före ankomsten till det öppna fängelset gjort sig skyldig till ett brott som medför att de villkor som avses i 1 § 3 punkten inte längre uppfylls,
- 5) förflyttningen är motiverad för att trygga fångens eller någon annans säkerhet eller för att förhindra brottslig verksamhet,
- 6) ett nytt fängelsestraff eller förvandlingsstraff för böter ska verkställas och de villkor som avses i 1 § därför inte längre uppfylls, eller
- 7) fången begär detta själv.

En fånge kan omedelbart förflyttas till ett slutet fängelse för den tid som inledandet av förundersökning av det brott eller utredningen av den ordningsförseelse som avses i 1 mom. 1 punkten, undersökning eller säkerställande av resultatet av ett prov från den drogkontroll som avses i 1 mom. 3 punkten eller uppföljning av en berusad fånges hälsotillstånd kräver. En fånge kan också förflyttas till ett slutet fängelse för att de förutsättningar som avses i 1 mom. 6 punkten ska kunna utredas eller för att avtjäna ett sådant straff i enrum som avses i 15 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten.

En fånge som utan giltigt skäl underlåter att anlända till ett öppet fängelse inom utsatt tid ska förpassas till ett fängelse som enheten för klientbedömning anvisat.

3 §

Förflyttning till ett annat fängelse

En fånge kan förflyttas från ett slutet fängelse till ett annat slutet fängelse eller från ett öppet fängelse till ett annat öppet fängelse, om det främjar genomförandet av planen för strafftiden eller annars är motiverat och det kan antas att fången anpassar sig till förhållandena i det andra fängelset. Fången kan förflyttas utan eget samtycke.

7 kap.

Basvård och boende

1 a §

Personlig hygien

En fånge har rätt att tvätta sig minst en gång om dagen. Tvättmöjligheten kan avbrytas eller förvägras, om det är nödvändigt för att förhindra ett brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga fångens eller någon annans säkerhet eller nödvändigt på grund av fångens hälsotillstånd.

2 §

Klädsel

I öppna fängelser ska fångarna använda sina egna kläder.

En fånge ska i arbetsverksamhet enligt 8 kap. använda den klädsel som arbetarskyddet förutsätter. Sådan klädsel ska ställas till fångens förfogande.

6 §

Vistelse utomhus

En fånge ska ges möjlighet att dagligen vistas utomhus minst en timme. Vistelsen utomhus kan avbrytas eller förvägras, om det är nödvändigt för att förhindra ett brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga fångens eller någon annans säkerhet eller på grund av fångens hälsotillstånd.

7 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för fängelset eller en säkerhetsansvarig eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att avbryta eller förvägra en fånge tvättmöjligheter eller vistelse utomhus.

En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om att förvägra överlämnande av egna kläder till en fånges förfogande enligt 2 § 3 mom. En sysselsättningsansvarig beslutar om den sysselsättning där fången ska använda sådan klädsel som avses i 2 § 4 mom. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana egna kläder till en fånges förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

8 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare föreskrifter om mathållning och basvård, anordnande av egen mathållning, boende och om överlämnande och förvaring av tobaksprodukter, röktillbehör och tändredskap samt om fängelser och avdelningar i fängelser där användningen av egna kläder är begränsad meddelas av Brottsföljdsmyndigheten.

8 kap.

Sysselsättning

3 §

Ordande av sysselsättning

Fångar som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning ska ges tillfälle att uppfylla sysselsättningsplikten i aktiviteter som lämpar sig för avdelningen med intensifierad övervakning. En fånge kan dock delta i sysselsättning utanför avdelningen, om det främjar målsättningarna för fångens plan för strafftiden och inte äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset eller en annan fånges eller någon annans säkerhet.

10 a §

Placering i anstalt utanför fängelset

En fånge kan placeras i en anstalt utanför fängelset eller i motsvarande enhet där han eller hon deltar i verksamhet som främjar drogfrihet eller i någon annan verksamhet som förbättrar fångens möjligheter att klara sig i frihet. Placeringen förutsätter att

1) sysselsättningen i anstalten utanför fängelset främjar genomförandet av fångens plan för strafftiden,

2) den sysselsättning som ordnas i anstalten utanför fängelset lämpar sig för fången,

3) det kan anses sannolikt att fången iakttar de föreskrifter som fogats till beslutet om placering,

4) fången förbinder sig till drogfrihet och sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 §, sådan övervakning med tekniska anordningar som avses i 3 mom. i denna paragraf samt andra föreskrifter som fogats till placeringsbeslutet.

En fånge som placerats i en anstalt utanför fängelset är skyldig att

- 1) delta i den sysselsättning som ordnas i anstalten, iakttas ordningen i anstalten och stanna i anstalten på det sätt som anges i placeringsbeslutet,
- 2) stå i kontakt med Brottpåföljdsmyndigheten på det sätt som anges i placeringsbeslutet,
- 3) hantera de tekniska övervakningsanordningarna omsorgsfullt och följa anvisningarna om hur de ska användas,

En fånge som har placerats i en anstalt utanför fängelset kan övervakas med tekniska anordningar som ges till fången eller fästs på fången vid handleden, vristen eller midjan eller med en kombination av sådana anordningar på det sätt anges i placeringsbeslutet.

Utöver vad som föreskrivs i placeringsbeslutet om en fånges rätt att röra sig, kan fången med stöd av bestämmelserna i 14 kap. beviljas permission från en anstalt utanför fängelset. När en fånge som inte fyllt 18 år och som placerats på en barnskyddsanstalt avlägsnar sig från barnskyddsanstalten iakttas dock vad som föreskrivs i barnskyddslagen (417/2007).

10 b §

Förfarande och samarbete vid placering i en anstalt utanför fängelset

Beredningen av en placering i en anstalt utanför fängelset ska ske i samarbete med fången, myndigheterna samt privata sammanslutningar och enskilda.

En fånge som inte fyllt 18 år kan under de förutsättningar som anges i 10 a § i detta kapitel placeras i en barnskyddsanstalt. Placeringen förutsätter också att barnskyddsmyndigheten med stöd av 40 § i barnskyddslagen fattar beslut om placering av barnet i en barnskyddsanstalt.

Anstalten utanför fängelset och fängelset ska under placeringen underrätta varandra om uppgifter som behövs för verkställigheten av straffet och placeringen.

10 c §

Kostnader för en placering i en anstalt utanför fängelset

Kostnaderna för en placering i en anstalt utanför fängelset betalas med statsmedel.

11 §

Återkallande av tillstånd eller placering

Om de villkor för tillstånd eller placering som avses i 6, 9 eller 10 § inte längre uppfylls efter att beslutet fattats, kan tillståndet återkallas. Om en fånge inte iakttar de villkor som avses i 10 § 3 mom. eller 10 a §, kan fången påföras disciplinstraff enligt 15 kap. 4 § 1 mom. 1–3 punkten. Om disciplinstraff inte anses vara en tillräcklig eller ändamålsenlig påföljd, kan tillståndet även återkallas. När disciplinstraff räknas in i strafftiden ska bestämmelserna i 3 kap. 7 § iakttas. Vid förflyttning av fångar som intagits i öppna fängelser ska dessutom bestämmelserna i 6 kap. 2 § iakttas.

14 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för fängelset beslutar om placering i en anstalt utanför fängelset enligt 10 a § samt om återkallande av placeringen. Enhetschefen för fängelset, en i brottpåföljdscentralens arbetsordning förordnad sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom

styrning eller övervakning beslutar om placering enligt 4 §, deltagande i sysselsättning utanför fängelset enligt 6 och 9 § och om återkallande av sådant deltagande samt om tillstånd till eget arbete enligt 7 §.

15 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) placering av fångar i sysselsättning,
- 2) fångarnas arbets- och sysselsättningstid,
- 3) föreskrifter som ska fogas till tillstånd eller placeringar enligt 6, 9 och 10 a §.

9 kap.

Fångarnas egendom och inkomster

2 §

Egendomsförteckning

En egendomsförteckning ska göras upp över fångarnas egendom som tagits emot i slutna fängelser. I förteckningen upptecknas inte egendom av ringa värde, om inte fången särskilt begär det. I öppna fängelser ska en förteckning göras upp endast över den egendom som tagits för förvaring i det öppna fängelset och över den särskilt värdefulla egendom som på fångens begäran överlämnats till dennes förfogande. Fången ska underteckna egendomsförteckningen. Om fången inte undertecknar förteckningen, ska två tjänstemän vid Brottsförhållningsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

3 §

Användning av pengar och andra betalningsmedel i fängelset

I ett slutet fängelse har en fånge rätt att använda sitt personliga betalkort. Det är förbjudet att använda andra betalningsmedel eller kontanter. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det betalningsmedel som avses i 3 mom. eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.

I ett öppet fängelse har en fånge rätt att inneha och använda kontanter och andra personliga betalningsmedel. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge kan på fångens begäran tas för förvaring i fängelset, sättas in på det betalningsmedel som avses i 3 mom. eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.

I stället för ett i 1 och 2 mom. avsett betalningsmedel kan ett av Brottsförhållningsmyndigheten godkänt betalningsmedel ställas till fångens förfogande, om detta är motiverat för att ordna betalningsrörelsen för fången. Fången ska då i den mån det är möjligt ges tillfälle att överföra pengar från betalningsmedlet till ett annat bankkonto, om det inte är nödvändigt att förvägra överföringen för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

Om ett i 1–3 mom. avsett betalningsmedel inte kan ställas till fångens förfogande av en orsak som anges någon annanstans i lag, ska det ordnas någon annan möjlighet för fången att använda pengar. Fången ska då i den mån det är möjligt ges tillfälle att överföra pengar till ett annat bankkonto, om det inte är nödvändigt att förvägra överföringen för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

3 a §

Övervakning av användningen av betalningsmedel

Användningen av de av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalningsmedel som har getts till fångar kan övervakas i syfte att upptäcka betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse, på så sätt att övervakningen endast gäller antalet betalningstransaktioner och penningbeloppet.

Användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalningsmedel som har getts till en fånge kan övervakas på så sätt att övervakningen gäller kontouppgifterna om det betalningsmedel som getts till en enskild fånge, om detta är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslutet får fattas för högst 30 dagar åt gången.

4 §

Anskaffning av varor i fängelset

Fängelset ska ge fångarna möjlighet att skaffa livsmedel och andra varor som lämpar sig för personligt bruk.

Fångarna får genom förmedling av fängelset skaffa sådana bruksföremål och förnödenheter som det enligt 1 § 1 och 2 mom. är tillåtet att inneha.

5 §

Återlämnande av egendom

När en fånge frigges från fängelset, ska fångens pengar, andra betalningsmedel och egendom lämnas tillbaka till honom eller henne mot en underskrift i egendomsförteckningen. De penningmedel som avses i 3 § 3 eller 4 mom. ska sättas in på det bankkonto som fången uppgett. Om det inte är möjligt att sätta in penningmedlen på ett bankkonto, ska de ges till fången som kontanta pengar eller på något annat lämpligt sätt. Om fången inte undertecknar egendomsförteckningen, ska två tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

6 §

Brukspenning, sysselsättningspenning och lön

Brukspenning betalas till fångar för den tid som inräknas i den i 3 kap. 1, 3 och 7 § avsedda strafftiden med undantag för övervakad frihet på prov och villkorlig frihet. Till fångar kan utöver brukspenning betalas sysselsättningspenning eller lön.

Till fångar som deltar i arbete, utbildning eller någon annan sysselsättning som ordnas eller godkänns av fängelset betalas sysselsättningspenning för den tid fången deltar i

sysselsättningen. Sysselsättningspenning betalas i tre olika kategorier enligt hur de mål som uppställs i planen för strafftiden för fången uppfyllts samt hur regelbundet och varaktigt deltagandet varit. De två högre kategorierna av sysselsättningspenning betalas i öppna fängelser och de två lägre kategorierna i slutna fängelser. Till fångar som deltar i sammansättnings- eller packningsarbete eller i annat med dessa jämförbart arbete kan utöver sysselsättningspenning betalas provision på grundval av mängden arbetsprestationer.

I stället för sysselsättningspenning betalas lön, om fången deltar i arbete i öppet fängelse för någon annans än Brottsföljdsmyndighetens räkning. Lön betalas i två kategorier enligt hur krävande arbetet är samt enligt fångens personliga prestation.

Brukspenning, sysselsättningspenning och lön ska betalas in på det bankkonto som fången uppgett eller på det konto som är kopplat till det betalningsmedel som avses i 3 § 3 mom. I en situation som avses i 3 § 4 mom. ska den brukspenning, sysselsättningspenning och lön som ska betalas till fången bokföras på något annat sätt. Brukspenning, sysselsättningspenning och lön ska betalas minst en gång per månad.

6 a §

Ersättning för arbetsresekostnader

Ersättning för arbetsresekostnader betalas till fångar som deltar i arbete i öppna fängelser utanför fängelset för någon annans än Brottsföljdsmyndighetens räkning. Kostnaderna ersätts enligt kostnaderna för användning av det billigaste allmänna fortskaffningsmedlet.

9 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning fattar beslut om att inte överlämna egendom till en fångs förfogande. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana föremål och ämnen till en fångs förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

Enhetschefen för fängelset eller en i brottsföljdscentralens arbetsordning förordnad sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om betalning av brukspenning, sysselsättningspenning, lön och arbetsresekostnader, om att sysselsättningspenning lämnas obetald och om ändring av brukspenning och lön.

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning och övervakning beslutar om ställande av ett i 3 § 3 mom. avsett betalningsmedel till fångens förfogande eller om ordnande av möjligheten att använda pengar enligt 3 § 4 mom. Beslut om förvägran av överföring av pengar enligt momenten fattas av enhetschefen för fängelset eller en i brottsföljdscentralens arbetsordning förordnad säkerhetsansvarig.

En säkerhetsansvarig eller en i brottsföljdscentralens arbetsordning förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottsföljdsmyndigheten godkänt betalningsmedel som avses i 3 a § 2 mom.

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om egendom som fångarna får inneha, om anskaffning av varor samt om grunderna för hur lön, sysselsättningspenning och brukspenning bestäms och om deras belopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

Brottspåföljdsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om

1) egenskaperna hos och ställande till förfogande, förvaring och användning av det betalningsmedel som med stöd av 3 § 1–3 mom. ställs till fångens förfogande samt om ordnande av möjlighet att använda pengar enligt 3 § 4 mom.,

2) förvaring, sändande och förstöring av egendom,

3) egendomsförteckningen och vilken egendom som ska upptecknas i den,

4) betalning av provision enligt 6 § och provisionens belopp.

10 kap.

Social- och hälsovård

2 §

Temporär vård och undersökning utanför fängelset

Om en fånge är sjuk eller skadad och inte på tillbörligt sätt kan vårdas eller undersökas vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, ska han eller hon under behövlig bevakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför fängelset. I 14 kap. 2 § 2 mom. finns bestämmelser om bevakningen.

Strafftiden löper under vården.

Trots vad som föreskrivs i 4 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) och 45 § i förvaltningslagen (434/2003) kan Brottspåföljdsmyndigheten låta bli att meddela fången en exakt tidpunkt när han eller hon får vård, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. I beslutet ska dock ges åtminstone riktgivande information om tidpunkten, så att fången kan förbereda sig för vårdbesöket.

11 kap.

Fritid

2 §

Deltagande i fritidsverksamhet

En fånge som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning får delta i fritidsaktiviteter och tillbringa fritiden tillsammans med andra fångar på avdelningen.

Deltagandet kan förbjudas eller begränsas, om fången

1) avtjänar straff i enrum enligt 15 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller

2) är föremål för åtgärder enligt 15 kap. 11 § eller 18 kap. 1 § 1 mom.

En fånges deltagande i ett fritidsevenemang kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet eller om det är nödvändigt på grund av fångens hälsotillstånd.

3 §

Religionsutövning

En fånge har rätt att delta i religiösa sammankomster, om fången inte
1) har placerats på en säkerhetsavdelning eller på en avdelning med intensifierad övervakning
eller avtjänar straff i enrum enligt 15 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller

En fånges deltagande i en sammankomst som avses i 1 mom. kan avbrytas eller förvägras, om
det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller
trygga fångens eller någon annans säkerhet eller om det är nödvändigt på grund av fångens
hälsotillstånd. Om en fånge inte får delta i gemensamma sammankomster, ska hans eller hennes
möjlighet att utöva religion ordnas på något annat sätt.

4 §

Bibliotek

En fånges tillträde till fängelsebiblioteket kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat
för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens
eller någon annans säkerhet eller om det är nödvändigt på grund av fångens hälsotillstånd.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål upp-
skov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att avbryta
eller förvägra deltagande i fritidsverksamhet, en gudstjänst, en andaktsstund eller någon annan
religiös sammankomst enligt 3 § eller tillträde till biblioteket och om sådant förbud eller sådan
begränsning av deltagande som avses i 2 § 3 mom. och 4 § 2 mom. Sammankomstens arrangör
ska höras innan beslutet om förvägran fattas.

12 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

Fångarna har rätt till korrespondens per post. Ett slutet brev eller någon annan postförsändelse
till eller från en fånge kan granskas med genomlysning eller på något annat motsvarande sätt
utan att öppna försändelsen för att ta reda på om den innehåller de förbjudna ämnen eller föremål
som avses i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom.

Ett brev eller någon annan postförsändelse till en fånge i ett slutet fängelse eller i en enhet
underställd Enheten för hälso- och sjukvård för fångar kan öppnas och dess innehåll granskas
utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, för att ta reda på om försändelsen inne-
håller i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen och föremål. Ett brev eller någon annan

postförsändelse från en fånge i ett slutet fängelse eller i en enhet underställd Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, eller ett brev eller en postförsändelse till eller från en fånge i ett öppet fängelse kan öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det är motiverat för att ta reda på om försändelsen innehåller i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål.

Om ämnen eller föremål som fången inte har tillstånd att inneha påträffas vid granskningen, ska de tas för att förvaras i fängelset. På hanteringen av pengar tillämpas 9 kap. 3 §. Bestämmelser om den anmälan som ska göras när det finns skäl att betvivla egendomens lagliga härkomst finns i 19 kap. 1 §.

2 §

Läsning och kopiering av meddelanden

Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från en fånge får läsas och kopieras, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst 30 dagar åt gången.

Fången ska anteckna sitt namn på brev, andra postförsändelser och meddelanden som fången sänder till någon annan än en sådan tillsynsmyndighet som avses i 3 §, om inte fången personligen överlämnar dem direkt till fängelsets personal. Ett brev, någon annan postförsändelse eller något annat meddelande som sänds av en fånge i ett slutet fängelse får öppnas för att ta reda på vem som är dess avsändare, om inte avsändaren kan utredas utan att brevet, postförsändelsen eller meddelandet öppnas. Då får brevet eller meddelandet inte läsas i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att ta reda på vem som är dess avsändare.

2 a §

Underrättelse om läsning

Om ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en fånge läses, ska fången utan dröjsmål underrättas om läsningen samt om grunden för läsningen. Underrättelsen om läsningen får uppskjutas om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Fången ska dock underrättas om läsningen och dess grund inom 30 dagar från läsningen eller, om fången friges tidigare än detta, senast då fången friges, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

Om ett brev efter läsningen kvarhålls på en sådan grund som avses i 5 §, iakttas det som föreskrivs i 5 § i fråga om underrättelsen.

4 §

Brevväxling med ombud

Ett brev eller någon annan postförsändelse som fången adresserat till sin advokat eller något annat rättegångsombud eller rättegångsbiträde som avses i 15 kap. 2 § 1 eller 5 mom. i rättegångsbalken får inte granskas eller läsas.

Ett brev eller någon annan postförsändelse som anlänt till en fånge och av vars avsändaruppgifter det framgår att avsändaren är det ombud som avses i 1 mom. kan i fångens närvaro öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det är nödvändigt för att ta reda på om brevet innehåller i 9 kap. 1 § 2 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål. Vid granskningen iakttas i övrigt bestämmelserna i 1 § 3 mom.

5 §

Kvarhållande av brev eller postförsändelser

Ett brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en fånge får kvarhållas, om detta är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

Mottagaren eller avsändaren ska utan dröjsmål underrättas om kvarhållandet av ett brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande och om orsaken till kvarhållandet, om inte något annat följer av en orsak som nämns i 1 mom. Ett brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande som av en orsak som avses i 1 mom. inte befordras till mottagaren ska returneras till avsändaren eller ges till fången vid frigivningen.

En postförskottsbeställning eller någon annan beställning på kredit som avsänts av en fånge kan kvarhållas, om fången inte har råd att betala beställningen. Den beställda försändelsen kan returneras till avsändaren utan fångens samtycke.

6 §

Användning av telefon

Användning av telefon bör tillåtas vid de tidpunkter som reserverats för ändamålet så ofta som det är möjligt utan att ordningen och verksamheten i fängelset störs och även vid andra tillfällen, om det behövs för upprätthållande av fångens kontakter eller av något annat viktigt skäl. För användningen av telefon kan ställas som villkor att fången uppger med vem han eller hon har för avsikt att stå i kontakt.

Användningen av telefon kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

7 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En fånges i 6 § avsedda telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till avlyssning och inspelning av telefonsamtal får fattas för högst 30 dagar åt gången.

8 §

Brevväxling och telefonsamtal på säkerhetsavdelningar

Andra brev, postförsändelser och meddelanden till eller från en fånge på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas och kopieras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans

säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst tre månader åt gången. I fråga om fångars brevväxling tillämpas i övrigt 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3–5 och 11 §.

En på en säkerhetsavdelning placerad fånges i 6 § avsedda telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till avlyssning av telefonsamtal får fattas för högst tre månader åt gången. I fråga om avlyssning av samtal tillämpas i övrigt bestämmelserna i 7 § 2 och 3 mom.

9 b §

Övervakning av elektronisk kommunikation

Utöver vad som bestäms i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) har Brottspåföljdsmyndigheten vid behov rätt att ur den utrustning och de system som fängelset förvaltar och som är avsedda för förmedling och behandling av kommunikation hämta förmedlingsuppgifter om webbsidor som fångarna besöker och om meddelanden i den e-post som Brottspåföljdsmyndigheten förvaltar. Efter åtgärden ska förmedlingsuppgifterna utan dröjsmål utplånas, om inte annat föreskrivs i lag.

Vid övervakningen av de e-postmeddelanden som en fånge mottagit och sänt genom Brottspåföljdsmyndighetens e-post tillämpas bestämmelserna i 2–5 §. På övervakningen av en på en säkerhetsavdelning placerad fånges användning av e-post för fångar tillämpas dock 8 § 1 mom.

En fånges elektroniska kommunikation enligt 9 och 9 a § kan övervakas genom teknisk övervakning och så att en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten är närvarande.

Användningen av e-post eller internet kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

11 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för fängelset eller en säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om tillstånd till användning av e-post och av internet och om återkallande av sådana tillstånd samt om överlämnande av en dator till en fånges förfogande. Beslut om att avbryta eller förvägra användningen av e-post eller internet fattas av en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller av en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter. Beslut om öppnande av webbsidor fattas av en i Brottspåföljdsmyndighetens arbetsordning förordnad tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om förfarandet vid granskning, läsning, kopiering och kvarhållande av brev samt om avlyssning och inspelning av telefonsamtal utfärdas genom förordning av statsrådet.

Brottspåföljdsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om

- 1) fängelsernas telefonsystem,
- 2) överlämnande, förvaring och användning av mobiltelefon,
- 3) förfarandet vid öppnande av webbsidor.

13 kap.

Besök och andra kontakter utom fängelset

2 §

Besöksrum och övervakning av besök

Vid övervakade besök enligt 3 §, besök av barn enligt 5 §, besök fångar emellan enligt 7 § och vid sådan kontakt via videolänk som avses i 13 § får samtalet mellan fången och besökaren avlyssnas och spelas in med hjälp av en teknisk anordning, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. En på en säkerhetsavdelning placerad fånges samtal får avlyssnas och spelas in med hjälp av en teknisk anordning, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslut om avlyssning och inspelning i samband med besök hos en fånge på en säkerhetsavdelning får fattas för högst tre månader åt gången. Fången och besökaren ska underrättas om avlyssningen och inspelningen av samtalet innan åtgärden inleds.

3 §

Övervakade besök

I ett slutet fängelse kan ett övervakat besök ordnas avskilt från andra fångar och besökare, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Vid besök enligt detta moment får fången eller besökaren inte använda anteckningsmaterial.

6 §

Besök av ombud

Besöket får övervakas om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet eller om fången eller ombudet uttryckligen begär det. Övervakningen utförs genom synkontakt eller med hjälp av en teknisk anordning, utan att samtalet mellan fången och ombudet avlyssnas eller spelas in. Besöket kan vid behov också ordnas i ett rum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan fången och ombudet. Fången och ombudet ska underrättas om övervakningen av besöket innan övervakningen inleds.

8 §

Avbrytande av besök

Ett besök får avbrytas, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

9 §

Återkallande och förvägran av besök

Ett besök kan förvägras, om

- 1) besökaren inte kan legitimera sig på ett tillförlitligt sätt,
- 2) besökaren vägrar att underkasta sig säkerhetskontroll enligt 17 kap. 2 § eller kroppsvisitation enligt 17 kap. 3 §,
- 3) besökaren av yttre tecken att döma är berusad,
- 4) det i övrigt är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

10 §

Besöksförbud

En besökare kan meddelas ett med hänsyn till omständigheterna skäligt, högst sex månaders förbud mot besök och kontakt via videolänk, om detta är nödvändigt på grund av att besökaren har konstaterats ha medfört eller försökt medföra i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål till fängelset eller på något annat sätt ha äventyrat ordningen och säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet. Ett besöksförbud kan förlängas med högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt för att förhindra den verksamhet som ligger till grund för förbudet.

12 §

Mottagning och granskning av varor

I samband med besök i ett fängelse får en liten mängd sådana varor eller föremål tas emot som det enligt 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. är tillåtet att inneha i fängelset.
De varor som besökare medför ska granskas innan de överlämnas till fången.

19 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om besöksförbud och innehållet i det, om hur övervakningen av besök ska ordnas samt om besöksrummens tekniska och konstruktionsmässiga övervakningsarrangemang utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 kap.

Permission

1 §

Syftet med permission

En fånge kan för en kort tid beviljas tillstånd att avlägsna sig från fängelset (*permission*) till Finlands territorium.

Syftet med permissionen är att stödja fången i att bevara sina kontakter och anpassa sig i samhället samt att minska de negativa effekter som frihetsberövandet orsakar.

2 §

Förutsättningar för och övervakning av beviljande av permission

Permission kan beviljas om

- 1) det kan anses sannolikt att fången iakttar permissionsvillkoren,
- 2) det kan anses sannolikt att fången inte fortsätter med brottslig verksamhet och inte äventyrar någon annans säkerhet under permissionen,
- 3) fången förbinder sig till drogfrihet och att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 §, till sådan övervakning med tekniska anordningar som avses i 2 mom. i denna paragraf samt till sådana permissionsvillkor som avses i 7 § i detta kapitel.

Fången kan övervakas under permissionen, om övervakningen kan främja att permissionsvillkoren iakttas. Övervakningen sker ledsagad av en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten eller med tekniska anordningar. De tekniska anordningarna kan vara sådana att de ges till fången eller fästs på fången vid handleden, vristen eller midjan eller vara en kombination av sådana anordningar.

En fånge som placerats på en säkerhetsavdelning enligt 5 kap. 5 § kan beviljas permission endast ledsagad av en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten. En fånge som placerats på en avdelning för intensifierad övervakning enligt i 5 kap. 4 a § kan beviljas permission endast under övervakning enligt 2 mom. Permission enligt 3 § 3 mom. för en fånge som avtjänar fängelse på livstid kan beviljas endast ledsagad av en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten

3 §

Permission på basis av strafftidens längd

Permission på basis av strafftidens längd kan beviljas om förutsättningarna enligt 2 § har uppfyllts och två tredjedelar, dock minst två månader, har avtjänats av strafftiden fram till villkorlig frigivning eller av fängelsetiden som ingår i ett kombinationsstraff enligt 2 c kap. i strafflagen (*fängelsetid*).

Möjlighet till permission för den som avtjänar livstids fängelse bestäms som om fängelsetiden skulle vara tolv år. Permission för den som dömts till livstids fängelse för ett brott som begåtts innan gärningsmannen fyllt 21 år bestäms som om fängelsetiden skulle vara tio år.

Permission på basis av strafftidens längd kan beviljas för högst 3 dygn under en period på två månader. Den första perioden på två månader börjar med den första permission som beviljas på basis av strafftidens längd. Permissionens totala längd ökas med en skälig restid.

Om en fånge som avtjänar livstids fängelse inte beviljas permission under den tid som avses i 2 mom., ska fången beviljas en permission på högst sex timmar minst en gång per år.

4 §

Permission av viktigt skäl

Permission kan beviljas, om de förutsättningar som anges i 2 § uppfylls och det är viktigt att permission beviljas av skäl som hänför sig till fångens familj, hälso- och sjukvård eller försörjning eller för skötsel av ett arbetsärende, utbildningsärende, socialt ärende, bostadsärende eller något annat motsvarande ärende.

Utlåtande av en läkare eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska begäras av skäl som hänför sig till hälso- och sjukvård. Vid anmälan om tidpunkten för ett hälsovårdsbesök iakttas 10 kap. 2 § 3 mom.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som ligger till grund för permissionen kräver. Permissionens totala längd ökas med en skälig restid.

5 §

Permission av synnerligen viktigt skäl

En fånge ska beviljas permission för att besöka en nära anhörig eller någon annan närstående som är allvarligt sjuk eller i vård i livets slutskede samt för begravning av en nära anhörig eller någon annan närstående eller för något annat motsvarande synnerligen viktigt skäl.

Permission beviljas för den tid som ett synnerligen viktigt skäl kräver. Permissionens längd kan begränsas, om det är motiverat för att förhindra rymning, fritagningsförsök eller brott eller för att trygga fångens eller någon annans säkerhet. Permissionens totala längd ökas med en skälig restid.

6 §

Permission för uträttande av ärenden i öppna fängelser

I öppna fängelser kan en fånge beviljas permission för återkommande besök enligt dagordningen, för deltagande i en extern tillställning eller av någon annan motsvarande orsak, om förutsättningarna enligt 2 § uppfylls.

Permissionen kan vara i högst sex timmar åt gången.

7 §

Permissionsvillkor

Permissionen kan förenas med villkor som gäller vistelse utanför fängelset, övervakning, uppförande och återkomst till fängelset.

8 §

Återkallande och avbrytande av permission

Om villkoren för beviljande av permission inte längre uppfylls efter att beslutet fattats, kan permissionen återkallas. Permissionen kan avbrytas om fången bryter mot permissionsvillkoren eller begår ett brott under permissionen.. En permission får också avbrytas, om det är motiverat för att förhindra brott, rymning eller fritagningsförsök eller för att trygga fångens eller någon annans säkerhet.

9 §

Överträdelse av permissionsvillkor

Om en fånge som bryter mot permissionsvillkoren kan fången påföras disciplinstraff enligt 15 kap. 4 § 1–3 punkten. Bestämmelser om inräkning av permissionstiden i strafftiden finns i 3 kap. 7 §.

Om en fånge begår ett brott utanför fängelset, ska bestämmelserna i 2 kap. 13 § i strafflagen iakttas.

10 §

Kostnader

En fånge ska svara för resekostnaderna under en permission.

Resekostnaderna under en permission som beviljats av de skäl som avses i 3 § 4 mom. och 5 § betalas med statsmedel. Även för andra permissioner kan resekostnaderna betalas med statens medel, om det är motiverat med beaktande av fångens medellöshet eller orsaken till permissionen.

11 §

Beslutanderätt

Beslut om beviljande och återkallande av permission samt betalning av kostnader för resor under permission enligt 10 § 2 mom. fattas av enhetschefen för fängelset eller av en i brottsåtgärdscentralens arbetsordning angiven säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig.

Direktören för Brottsåtgärdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet beslutar om permission och betalning av kostnader för resor under permission, om den som avtjänar fängelse på livstid eller ett kombinationsstraff ansöker om permission. Direktören för Brottsåtgärdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet kan besluta att den beslutanderätt som avses i detta moment överförs på enhetschefen för fängelset.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om restid, ersättande av kostnader för resor under permission och permissionsvillkor utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare föreskrifter om det antal permissioner som beviljas på basis av strafftidens längd och om permissionernas längd meddelas av Brottsåtgärdsmyndigheten.

15 kap.

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

1 §

Ordningsstadgan för ett fängelse

Ett fängelse ska ha en ordningsstadga som innehåller mer detaljerade föreskrifter än denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller

- 1) vistelse på fängelseområdet,
- 2) avdelningar i fängelset,
- 3) sysselsättning och fritidsverksamhet som ordnas i fängelset och på fängelseavdelningarna,
- 4) hur rökning ska ordnas,
- 5) hur besök och kontakt via videolänk, brevväxling, användning av telefon och användning av e-post och internet ska ordnas,
- 6) anskaffning av livsmedel och andra varor som lämpar sig för personligt bruk samt av bruksföremål och förnödenheter i fängelset och mottagning av sådana av aktörer utanför fängelset,
- 7) förvaring av fångens egendom.

3 §

Ordningsföreseelser

En fånge kan påföras disciplinstraff om fången gör sig skyldig till en ordningsföreseelse. Ordningsföreseelser är att

- 1) i ett fängelse eller annars under uppsikt av en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten göra sig skyldig till ett brott som inte kan förutses medföra strängare straff än böter,
 - 2) utan tillstånd avlägsna sig från ett öppet fängelse, en anstalt utanför fängelset enligt 8 kap. 10 a § eller en hälsovårdsanstalt,
 - 3) bryta mot bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som med stöd av lagen utfärdats genom förordning av statsrådet eller mot föreskrifter som preciserar dessa och som meddelats av Brottspåföljdsmyndigheten,
 - 4) bryta mot fängelsets i 1 § avsedda ordningsstadga, förutsatt att ordningsstadgan uttryckligen anger att förseelsen kan leda till disciplinstraff,
 - 5) bryta mot de villkor som fogats till tillstånd eller placering enligt 8 kap. 6, 9 eller 10 a § eller tillstånd enligt 12 kap. 6 a, 9 eller 9 a § eller mot de permissionsvillkor som avses i 14 kap.,
 - 6) underlåta att följa en uppmaning eller befallning som en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten har gett inom ramen för sin behörighet i syfte att upprätthålla ordningen eller säkerheten i fängelset.
-

10 §

Behandling av disciplinärenden

En ordningsföreseelse ska behandlas i det fängelse i vilket den häktade är placerad eller i vilket den häktade gjort sig skyldig till en ordningsföreseelse. En ordningsföreseelse som en fånge gjort sig skyldig till under en transport ska dock behandlas i det fängelse dit fången anländer. Om en fånge på grund av en ordningsföreseelse förflyttas från ett öppet fängelse till ett slutet fängelse, kan ordningsföreseelsen också behandlas och disciplinstraffet påföras i det fängelse till vilket fången förflyttas.

11 §

Avskildhet vid utredning

Medan en ordningsföreseelse utreds och beslutet om disciplinstraff inväntas kan fången hållas avskild från övriga fångar, om det är motiverat för utredningen av ordningsföreseelsen.

Avskildheten får inte räcka längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om avskildheten.

16 kap.

Granskning av fängelselokaler och fångar

1 §

Övervakningen i ett fängelse

Fångarna och de lokaler som står till fångarnas förfogande ska övervakas för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset och trygga fångarnas eller andras personers säkerhet.

1 a §

Teknisk övervakning i ett fängelse

För övervakningen av fängelseområdet och fängelselokalerna kan det användas teknisk övervakning för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset och trygga fångarnas eller andras personers säkerhet. Teknisk övervakning omfattar iakttagande och inspelning av bild med en teknisk anordning. Teknisk övervakning får inte användas i fångarnas celler, i toaletter, i omklädningsrum och på andra motsvarande platser. Det ska på tillbörligt sätt underrättas om den tekniska övervakningen.

2 §

Granskning av bostadsrum och egendom

Fångarnas bostadsrum och den egendom som de innehar eller som finns på fängelseområdet kan granskas för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga fångarnas och andra personers säkerhet eller utreda misstänkta ordningsförseelser. Bestämmelser om innehav av bruksföremål, pengar och andra betalningsmedel samt annan egendom finns i 9 kap.

2 a §

Ingripande i obemannade fordons och farkosters färd

Brottsförklaringsmyndigheten har för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset och trygga fångarnas eller andras personers säkerhet rätt att tillfälligt omhänderta ett obemannat fordon eller en obemannad farkost eller hindra dess användning eller annars ingripa i dess färd, om fordonet eller farkosten kommer in på fängelseområdet eller in i luftrummet ovanför området.

4 §

Kroppsvisitation av fångar

En fånge kan i samband med ankomst eller återkomst till fängelset eller i samband med oövervakade besök och besök av barn kroppsvisiteras för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. En fånge kan kroppsvisiteras också i andra fall, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga fångens eller någon annans säkerhet eller utreda en misstänkt ordningsförseelse.

5 §

Specialgranskning

I ett fängelse, på en fängelseavdelning eller i något annat utrymme kan specialgranskning utföras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

När en specialgranskning utförs på en avdelning eller i något annat utrymme i ett fängelse, får samtliga fångar som placerats på avdelningen eller som vistas i det undersökta utrymmet kroppsvisiteras.

6 §

Kroppsbesiktning av fångar

Kroppsbesiktning får företas på en fånge, om det är nödvändigt för att ta reda på om fången i fängelset eller vid ankomsten till fängelset i sin kropp har i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål som allvarligt kan äventyra ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens liv eller hälsa.

6 a §

Förbud mot framställning och användning av berusningsmedel

Det är förbjudet att i fängelset och under placeringen i en anstalt utanför fängelset framställa och använda alkohol och andra berusningsmedel samt sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen.

7 §

Kontroll av drogfrihet

En fånge kan åläggas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov

1) om det är motiverat i syfte att ta reda på om fången är påverkad av alkohol, något annat berusningsmedel eller ett sådant dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen, eller

2) för utredning av förutsättningarna för oövervakade besök, besök av barn, placering på en kontraktsavdelning, permission, tillstånd som avser studier, civilt arbete och övervakad

verksamhet utanför fängelset eller placering i ett öppet fängelse, i en anstalt utanför fängelset eller i övervakad frihet på prov eller för kontroll av skyldigheten avseende drogfrihet.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på en fånge om det är motiverat på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte fången kräver det.

17 kap.

Granskning av andra personer

2 §

Säkerhetskontroll på fängelseområdet

En person får underkastas säkerhetskontroll i fängelset och på fängelseområdet för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet (*säkerhetskontroll*).

3 §

Kroppsvisitation av besökare

En besökare får underkastas kroppsvisitation, om det är motiverat för att ta reda på om besökaren medför i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål.

6 §

Gripande och hållande i förvar

En person som befinner sig i fängelset eller på dess område får gripas, om gripande är nödvändigt för att förhindra eller utreda brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen beslutar om kroppsvisitation av besökare och om avlägsnande av besökare från fängelset. Enhetschefen för fängelset, en säkerhetsansvarig, en tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om gripande av en person. Enhetschefen för fängelset beslutar om att en person som gripits ska hållas i förvar.

18 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

2 §

Användning av fängsel

Bestämmelserna i 1–3 mom. tillämpas också på frigivna fångar under sådan transport som avses i 21 kap. 1 § 4 mom.

4 §

Observation i isolering

En fånge får placeras i observation i isolering, om det är nödvändigt för att ta reda på om fången i fängelset eller vid ankomsten till fängelset har i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål i sin kropp eller för att säkerställa att ämnen och föremål som upptäckts vid kroppsbesiktning lämnar fångens kropp. Vid observation i isolering placeras fången i en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på annat sätt dygnet runt är möjligt att observera och övervaka fången och hur de förbjudna ämnena eller föremålen lämnar fångens kropp. Då kan man också kräva att fången använder särskild observationsklädsel. En fånge som placerats i observation i isolering och som använder observationsklädsel ska på begäran utan dröjsmål ges tillträde till toalett.

6 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten har vid utförande av tjänsteuppdrag rätt att använda maktmedel för att

1) förhindra att en fånge rymmer eller avlägsnar sig utan tillstånd, för att bryta ner motstånd och för att vidta de övervaknings-, gransknings- och säkerhetsåtgärder som avses i detta kapitel eller i 16 kap. samt för att tillgodose säkerheten under en sådan transport av en frigiven fånge som avses i 21 kap. 1 § 4 mom.,

9 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

1) verkställighet av och förhållandena under observation, observation i isolering och avskildhet,

2) maktmedelsredskap och fängslen samt om förvaring och förstöring av dem,

3) ordnande av utbildning i användningen av maktmedel och säkerhetsåtgärder,

4) rätten att bära maktmedelsredskap,

5) registrering av användning av fängsel och maktmedelsredskap.

Brottsförhållningsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i utbildningen i användningen av maktmedel och säkerhetsåtgärder.

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

5 §

Anmälningar till polisen

Brottspåföljdsmyndigheten får underrätta polisen om

3) att en fånge deltar i sysselsättning utanför fängelset och att en fånge placeras i anstalt utanför fängelset,

19 a kap.

Undantag vid störningar i samhället

1 §

Tillämpning av undantag

Med stöd av bestämmelserna i detta kapitel kan på det sätt som anges nedan avvikelse göras från bestämmelserna i 2 kap., 6–8 kap., 11 kap., 13 kap. och 14 kap. i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen (1552/2011).

2 §

Begränsning av intagning i fängelse

Intagning i fängelse kan begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om begränsningen är nödvändig för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna. Begränsningen av intagning i fängelse kan gälla dem som dömts till förvandlingsstraff för böter och till ovillkorligt fängelsestraff på mindre än två år.

Begränsningen av intagning i fängelse kan vara högst sex månader. Begränsningen kan förlängas högst sex månader åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 mom. Verkställigheten av straffet ska dock inledas, om det utdömda straffet skulle förfalla på grund av begränsningen.

3 §

Evakuering av fångar

Alla fångar i ett fängelse kan flyttas till ett annat fängelse eller till andra fängelser i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om flyttningen är nödvändig för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna

4 §

Förvägran av vistelse utomhus

Vistelse utomhus kan från fall till fall förvägras i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna.

5 §

Begränsning av ordnande av sysselsättning

Ordnande av sysselsättning kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden som avses i 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna. i den mån det är möjligt ska det ordnas sådan ersättande sysselsättning som kan ordnas i fängelset med beaktande av förhållandena.

Om det är uppenbart att begränsningen enligt 1 mom. inte är tillräcklig för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker, kan ordnandet av sysselsättningen avbrytas helt, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna.

En fånges deltagande i undervisning enligt läroplikten kan inte begränsas eller avbrytas.

Ordnandet av sysselsättningen kan begränsas eller avbrytas i högst 30 dagar. Begränsningen och avbrytandet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 och 2 mom. Begränsningen och avbrytandet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

6 §

Begränsning av ordnande av fritidsverksamhet

Ordnande av fritidsverksamhet, tillträde till bibliotek och deltagande i religiösa sammankomster kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden som avses i 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna. i den mån det är möjligt ska det för fångarna ordnas sådan ersättande fritidsverksamhet som med beaktande av förhållandena kan ordnas i fängelset.

Om det är uppenbart att begränsningen enligt 1 mom. inte är tillräcklig för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker, kan fritidsverksamheten och tillträdet till bibliotek samt deltagandet i religiösa sammankomster avbrytas helt, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna. Fångarnas bibliotekstjänster och möjlighet att utöva religion ska då ombesörjas på något annat sätt.

Begränsningen eller avbrytandet av fritidsverksamhet, tillträde till bibliotek och deltagande i religiösa sammankomster kan pågå i högst 30 dagar. Begränsningen och avbrytandet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 och 2 mom. Begränsningen och avbrytandet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

7 §

Begränsning av besök

Besöken hos en fånge kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden som avses i 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna.

Om det är uppenbart att begränsningen av besök inte är tillräcklig för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker, kan besöken avbrytas helt, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna.

Besök av barn enligt 13 kap. 5 §, besök av ombud enligt 6 § och besök hos fångar som inte fyllt 18 år får inte begränsas eller avbrytas.

Besöken kan begränsas eller avbrytas i högst 30 dagar. Begränsningen och avbrytandet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 och 2 mom. Begränsningen och avbrytandet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

8 §

Avbrytande av beviljande av permission

Beviljande av permission kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse avbrytas i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna. Avbrottet kan gälla alla eller endast en del av de permissioner som avses i 14 kap. 2 §, 4 § och 6 §.

Beviljande av permission av synnerligen viktiga skäl och permission för fångar som inte fyllt 18 år kan inte avbrytas. Om de regelbundna permissionerna för utträttande av ärenden i ett öppet fängelse avbryts, ska utträttandet av ärenden ordnas på något annat sätt under avbrottet.

Beviljandet av permissioner kan avbrytas i högst 30 dagar. Avbrottet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 mom. Avbrottet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

9 §

Begränsningarnas inverkan på beslut som gäller en fånge

Om ordnande av sysselsättningen har begränsats eller avbrutits på det sätt som avses i 5 §, kan beslutet om placering av fången i sysselsättning temporärt ändras på det sätt som begränsningarna förutsätter. Sysselsättningsplikten för fången kan fullgöras också i annan sysselsättning än sådan som främjar genomförandet av planen för strafftiden, i enlighet med hurdan ersättande sysselsättning som kan ordnas i fängelset med beaktande av förhållandena. En temporär ändring av fångens placering i sysselsättning påverkar inte den sysselsättningspenning eller lön enligt 9 kap. 6 § i fängelselagen som betalas till fången.

Om besöken har begränsats eller avbrutits helt med stöd av 7 §, kan besök som avses i 13 kap. 4 eller 7 § förvägras eller ett redan beviljat besök återkallas. Om beviljandet av permission har avbrutits med stöd av 8 §, kan en permission som fången ansökt om avslås eller en redan beviljad permission återkallas.

10 §

Begränsningarnas inverkan på en fångs kontakter

Om besöken har begränsats eller avbrutits helt med stöd av 7 § eller beviljandet av permission har avbrutits med stöd av 8 §, ska fångarna ges möjlighet att på något annat sätt stå i kontakt med personer utanför fängelset.

11 §

Beslutanderätt

Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet beslutar om evakuering av fångar enligt 3 §, begränsning av ordnande av sysselsättning enligt 5 §, begränsning av ordnande av fritidsverksamhet enligt 6 §, begränsning av besök enligt 7 § samt avbrytande av beviljande av permission enligt 8 § efter att ha hört enhetscheferna för de fängelser som beslutet gäller.

Enhetschefen för ett fängelse, en i brottspåföljdscentralens arbetsordning angiven säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om temporär ändring av sådana beslut om placering i sysselsättning som avses i 9 §. Enhetschefen för fängelset, en i brottspåföljdscentralens arbetsordning angiven säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om förvägran av vistelse utomhus enligt 4 § och förvägran eller återkallande av besök eller permission enligt 9 §.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas närmare bestämmelser om när en begränsning av intagningen i fängelse inleds och avslutas samt om det sätt på vilket intagningen i fängelse begränsas.

20 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En fånge eller en dömd får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

5) placering av fången enligt 5 kap. 1 § 4 mom., avskilt boende på egen begäran enligt 5 kap. 3 §, placering på en avdelning med intensifierad övervakning enligt 5 kap. 4 a §, placering på en säkerhetsavdelning enligt 5 kap. 6 § eller fortsatt placering på en säkerhetsavdelning enligt 5 kap. 7 §,

8) befrielse från sysselsättningsplikten enligt 8 kap. 2 § 2 mom., tillstånd till civilt arbete enligt 8 kap. 6 §, tillstånd till deltagande i sysselsättning utanför fängelset enligt 8 kap. 9 § 1 mom., placering i anstalt utanför fängelset enligt 8 kap. 10 a §, beslut enligt 8 kap. 11 § om återkallande av tillstånd eller placering enligt 8 kap. 6 § eller 9 § 1 mom. eller 10 a § eller befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid enligt 8 kap. 13 §,

förvägran av innehav av egendom enligt 9 kap. 1 §, förvägran av arrangemang för användning av betalningsmedel eller annan användning av pengar enligt 9 kap. 3 § 3 eller 4 mom., förvägran av anskaffning av varor enligt 9 kap. 4 § 1 och 2 mom., utbetalning av brukspenning,

sysselsättningspenning och lön enligt 9 kap. 6 §, ersättning för arbetsresekostnader enligt 9 kap. 6 a §, sysselsättningspenning som lämnas obetald enligt 9 kap. 8 § eller ändring av sysselsättningspenning eller lön enligt 9 kap. 8 a §,

15 a) begränsning av ordnande av sysselsättning enligt 19 a kap. 5 §, begränsning av ordnandet av fritidsverksamhet enligt 19 a kap. 6 §, begränsning av besök enligt 19 a kap. 7 § och avbrytande av permissioner enligt 19 a kap. 8 §,

2 §

Förbud mot att söka ändring

En fånge eller en dömd får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

7) övervakning av användningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § 2 mom.,

10) permission på basis av strafftidens längd enligt 14 kap. 2 §, permission av viktigt skäl enligt 14 kap. 4 §, permission för utträttande av ärenden i öppna fängelser enligt 14 kap. 6 § eller återkallande av sådana permissioner enligt 14 kap. 9 §,

11) evakuering av fångar enligt 19 a kap. 3 § samt temporär ändring av placering i sysselsättning eller förvägran och återkallande av besök eller permission enligt 19 a kap. 9 §.

21 kap.

Frigivning

1 §

Bestämmande av tidpunkten för frigivning av en fånge

Bestämmelser om transport vid frigivning från fängelset av en patient som tagits in för vård enligt 2 kap. i mentalvårdslagen finns i 31 b § i mentalvårdslagen. Brottspåföljdsmyndigheten eller polisen är skyldig att avgiftsfritt ge handräckning för transporten. Handräckning ges i första hand av Brottspåföljdsmyndigheten, men Brottspåföljdsmyndigheten och polisen får i enskilda fall avtala något annat om handräckningen vid transporten, om det är ändamålsenligt av säkerhetsskäl eller av andra särskilda skäl.

3 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om tillsyn över och verkställighet av villkorlig frigivning samt bestämmande av fängelsetiden och tidpunkten för frigivning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av häktningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i häktningsslagen (768/2005) 9 kap. 17 § 2 mom. och 16 kap. 2 §, av dem 9 kap. 17 § 2 mom. sådant det lyder i lag 223/2022,

ändras 2 kap. 6 § 2 mom., 3 kap. 2 a §, 3 § 3 mom., 5 §, 9 § 1 mom. och 10 §, 4 kap. 1 § 2 och 3 mom., 5 kap. 3, 3 a och 4 §, 6 § 1 mom. och 8 och 9 §, 6 kap. 2 §, 7 kap. 1 § 3 och 4 mom., 2 § 1 mom. 1 punkten, 2 § 2 mom., 3 § 2 mom. och 5 §, 8 kap. 1, 2, 2 a, 4 och 5 §, 6 § 1 och 3 mom., 7 § 1 mom., 7 c och 8 §, 9 § 3 mom. och 10 §, 9 kap. 1 § 3 och 4 mom., 4 § 2 mom., 6 §, 7 § 2 mom., 8 § 1 mom. och 9 och 14 §, 10 kap. 1 §, 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom., 11 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 1 mom. och 7 §, 12 kap. 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 6 § 1 mom. och 8 § 2 mom., 13 kap. 4 § 1 mom., 6 § 1 mom. 1 punkten och 9 §, 15 kap. 1 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 2 § 5 punkten och 3 § samt 16 kap. 1 § 1 mom. 2 och 3 punkten,

av dem 2 kap. 6 § 2 mom., 3 kap. 9 § 1 mom., 8 kap. 9 § 3 mom., 10 kap. 10 § 3 mom. samt 12 kap. 8 § 2 mom. sådana de lyder i lag 223/2022, 3 kap. 2 a §, 7 kap. 1 § 3 och 4 mom., 2 § 1 mom. 1 punkten, 3 § 2 mom. och 5 §, 8 kap. 2 a §, 7 c § och 10 §, 9 kap. 1 § 4 mom., 4 § 2 mom., 6 §, 7 § 3 mom., 8 § 1 mom., 9 § och 14 §, 11 kap. 4 § 1 mom., 13 kap. 4 § 1 mom., 15 kap. 2 § 5 punkten och 3 § samt 16 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 394/2015, 3 kap. 3 § 3 mom., 10 kap. 11 § 1 mom. samt 11 kap. 7 § sådana de lyder i lag 1303/2021, 3 kap. 10 § sådan den lyder i lagarna 394/2015 och 142/2023, 5 kap. 3 § samt 8 kap. 5 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 291/2021, 5 kap. 3 a § samt 11 kap. 6 § 1 mom. sådana de lyder i lag 291/2021, 5 kap. 6 § 1 mom. samt 15 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 384/2017, 5 kap. 8 § sådan den lyder i lagarna 1303/2021 och 223/2022, 5 kap. 9 § sådan den lyder i lagarna 394/2015 och 223/2023, 6 kap. 2 § sådan den lyder i lag 1641/2015, 8 kap. 1 § sådan den lyder i lagarna 266/2007 och 394/2015, 8 kap. 2 § sådan den lyder i lagarna 394/2015 och 291/2021, 8 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 725/2011 och 394/2015, 8 kap. 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 808/2011, 8 kap. 7 § 1 mom. och 8 §, 9 kap. 1 § 3 mom., 13 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten, 15 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten samt 16 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 116/2026, 10 kap. 1 § sådan den lyder i lag 142/2023 och 13 kap. 9 § sådan den lyder i lagarna 394/2015, 1303/2021 och 223/2022, samt

fogas till 1 kap. 2 § ett nytt 4 mom., till 3 kap. nya 2 e och 2 f §, till 4 kap. 1 § ett nytt 4 mom., till 5 kap. 7 § ett nytt 2 mom., till 7 kap. 1 § ett nytt 5 mom., till 13 kap. 2 § ett nytt 5 mom., till lagen ett nytt 14 a kap., till 15 kap. 1 § 1 mom. en ny 7 a punkt och till 15 kap. 2 § en ny 6 punkt, sådana de lyder, 1 kap. 2 § delvis ändrad i lag 394/2015, 4 kap. 1 § delvis ändrad i lag 116/2026, 5 kap. 7 § i lag 384/2017, 7 kap. 1 § och 13 kap. 2 § i lag 116/2026, 15 kap. 1 § 1 mom. i lagarna 394/2015, 384/2017, 820/2019, 1303/2021 och 307/2023 samt 15 kap. 2 § i lagarna 394/2015, 291/2021 och 307/2023, som följer

1 kap.

Allmänna principer för verkställighet av häktning

2 §

När häktning upphör

Bestämmelser om transport vid frigivning från häktning av en patient som tagits in för vård enligt 2 kap. i mentalvårdslagen finns i 31 b § i mentalvårdslagen. En häktad som frigivits för ordnande av transport kan betraktas som frihetsberövad tills transporten inleds, dock högst sex timmar. Brottspåföljdsmyndigheten eller polisen är skyldig att avgiftsfritt ge handräckning för transporten. Handräckning ges av den myndighet som har den häktade som frigivits i förvar. Brottspåföljdsmyndigheten och polisen får i enskilda fall avtala något annat om handräckningen, om det är ändamålsenligt av säkerhetsskäl eller av andra särskilda skäl.

2 kap.

Ankomst till ett fängelse

6 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare föreskrifter om förfarandet vid ankomstgranskning meddelas av Brottspåföljdsmyndigheten.

3 kap.

Placering i fängelset, basvård och förflyttning

2 a §

Kontraktsavdelning

En häktad kan placeras på en kontraktsavdelning, om placeringen är motiverad med hänsyn till de allmänna principerna för placering av en häktad och om den häktade förbinder sig till drogfrihet och till att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 11 kap. 7 § i denna lag, och om sådan begränsning av kontakter som bestämts med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen inte hindrar placeringen.

Placeringen på en kontraktsavdelning ska återkallas, om det inte längre finns i 1 mom. avsedda förutsättningar för placeringen.

2 e §

Avdelning med intensifierad övervakning

En häktad kan placeras på en avdelning med intensifierad övervakning, om placeringen är motiverad för att förhindra att den häktade fortsätter med brottslig verksamhet eller på något annat sätt äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset eller en annan fånges eller någon annans säkerhet i fängelset.

Förutsättningarna för placering på en avdelning med intensifierad övervakning granskas regelbundet. Placeringen ska återkallas om det inte längre finns sådana förutsättningar för den som avses i 2 mom. Den häktades ansökan om återtagande av placering behöver inte behandlas på nytt förrän fyra månader har förflutit från föregående beslut, om inte förutsättningarna för placering på avdelningen har förändrats väsentligt.

Bestämmelser om begränsning av rättigheterna för häktade som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning finns i 4 kap. 1 § 2 mom. och i 7 kap. 1 § 2 mom., 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom.

2 f §

Personlig hygien

En häktad har rätt att tvätta sig minst en gång om dagen. Tvättmöjligheten kan avbrytas eller förvägras, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen eller på grund av den häktades hälsotillstånd.

3 §

Klädsel

Den häktade ska i arbetsverksamhet enligt 4 kap. använda den klädsel som arbetarskyddet förutsätter. Sådan klädsel ska ställas till den häktades förfogande.

5 §

Vistelse utomhus

En häktad ska ges möjlighet att dagligen vistas utomhus minst en timme. Vistelsen utomhus kan avbrytas eller förvägras, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen eller på grund av den häktades hälsotillstånd.

9 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för fängelset eller en i brottspåföljdscentralens arbetsordning förordnad säkerhetsansvarig eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att avbryta eller förvägra en häktad tvättmöjligheter eller vistelse utomhus. En i brottspåföljdscentralens arbetsordning förordnad säkerhetsansvarig eller

en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om att förvägra överlämnande av egna kläder till en häktads förfogande enligt 3 § 2 mom. En sysselsättningsansvarig beslutar om den sysselsättning där häktade ska använda sådan klädsel som avses i 3 § 4 mom. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana egna kläder till en häktads förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset. En i brottsförklaringscentralens arbetsordning förordnad sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig beslutar om avvikelse från den normala kosten.

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om de fängelser som är avsedda för placering av män, kvinnor och minderåriga häktade utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Närmare föreskrifter om mathållning och basvård, boende samt överlämnande och förvaring av tobaksprodukter, rökutrustning och tändredskap meddelas av Brottsförklaringsmyndigheten.

4 kap.

Sysselsättning

1 §

Deltagande i sysselsättning

Häktade som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning kan delta endast i aktiviteter som lämpar sig för avdelningen. En häktad som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning kan dock delta i sysselsättning utanför avdelningen, om det inte äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset eller en annan fånges eller någon annans säkerhet.

Om en häktad deltar i sysselsättning, ska en överenskommelse om grunderna för sysselsättningspenningen träffas innan sysselsättningen inleds. Ett separat beslut ska fattas om deltagandet i sysselsättning.

En häktad får inte beviljas tillstånd till civilt arbete enligt 8 kap. 6 § i fängelselagen, och inte heller studietillstånd eller tillstånd till sysselsättning under övervakning utanför fängelset enligt 9 § i samma kapitel. En häktad får inte heller placeras i anstalt utanför fängelset enligt 8 kap. 10 a § i fängelselagen.

5 kap.

De häktades egendom och inkomster

3 §

Användning av pengar och andra betalningsmedel i fängelset

En häktad har rätt att använda sitt personliga betalkort. Det är förbjudet att använda andra betalningsmedel eller kontanter. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en häktad ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det betalningsmedel som avses i 2 mom. eller på den häktades bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.

I stället för ett i 1 mom. avsett betalningsmedel kan ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalningsmedel ställas till den häktades förfogande, om detta är motiverat för att ordna betalningsrörelsen för den häktade. Den häktade ska då i den mån det är möjligt ges tillfälle att överföra pengar från betalningsmedlet till ett annat bankkonto, om det inte är nödvändigt att förvägra överföringen för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

Om ett i 1 eller 2 mom. avsett betalningsmedel inte kan ställas till den häktades förfogande av en orsak som anges någon annanstans i lag, ska det ordnas någon annan möjlighet för den häktade att använda pengar. Den häktade ska då i den mån det är möjligt ges tillfälle att överföra pengar till ett annat bankkonto, om det inte är nödvändigt att förvägra överföringen för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

3 a §

Övervakning av användningen av betalningsmedel

Användningen av de av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalningsmedel som har getts till häktade kan övervakas i syfte att upptäcka betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse, på så sätt att övervakningen endast gäller antalet betalningstransaktioner och penningbeloppet.

Användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalningsmedel som har getts till en häktad kan övervakas på så sätt att övervakningen gäller kontouppgifterna om det betalningsmedel som getts till en enskild häktad, om detta är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Beslutet får fattas för högst 30 dagar åt gången.

4 §

Anskaffning av varor i fängelset

Fängelset ska ge de häktade möjlighet att skaffa livsmedel och andra varor som lämpar sig för personligt bruk.

De häktade får genom förmedling av fängelset skaffa sådana bruksföremål och förnödenheter som det enligt 1 § 1 och 2 mom. är tillåtet att inneha.

6 §

Återlämnande av egendom

När en häktad frigges från fängelset, ska den häktades pengar, andra betalningsmedel och egendom lämnas tillbaka till honom eller henne mot en underskrift i egendomsförteckningen. De penningmedel som avses i 3 § 2 eller 3 mom. ska sättas in på det bankkonto som den häktade uppgett. Om det inte är möjligt att sätta in penningmedlen på ett bankkonto, ska de ges till den häktade som kontanta pengar eller på något annat lämpligt sätt. Om den häktade inte undertecknar egendomsförteckningen, ska två tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

7 §

Brukspenning och sysselsättningspenning

Brukspenning och sysselsättningspenning ska betalas in på det bankkonto som den häktade uppgett eller på det konto som är kopplat till det betalningsmedel som avses i 3 § 2 mom. I en situation som avses i 3 § 3 mom. ska den brukspenning och sysselsättningspenning som betalas till den häktade bokföras på något annat sätt. Brukspenning och sysselsättningspenning ska betalas minst en gång per månad.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning fattar beslut om att inte överlämna egendom till en häktads förfogande. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana föremål och ämnen till en häktads förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

Enhetschefen för fängelset eller en i brottspåföljdscentralens arbetsordning förordnad sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om betalning av brukspenning och sysselsättningspenning.

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning och övervakning beslutar om ställande av ett i 3 § 2 mom. avsett betalningsmedel till den häktades förfogande eller om ordnande av möjligheten att använda pengar enligt 3 § 3 mom. Beslut om förvägran av överföring av pengar enligt momenten fattas av enhetschefen för fängelset eller en i brottspåföljdscentralens arbetsordning förordnad säkerhetsansvarig.

En säkerhetsansvarig eller en i brottspåföljdscentralens arbetsordning förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalningsmedel som avses i 3 a § 2 mom.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om egendom som häktade får inneha samt om anskaffning av varor utfärdas genom förordning av statsrådet.

Brottspåföljdsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om

1) egenskaperna hos och ställande till förfogande, förvaring och användning av det betalningsmedel som med stöd av 3 § 1 och 2 mom. ställs till den häktades förfogande samt om ordnande av möjlighet att använda pengar enligt 3 § 3 mom.,

2) förvaring, sändande och förstöring av egendom,

3) egendomsförteckningen och vilken egendom som ska upptecknas i den,

4) betalning av provision enligt 9 kap. 6 § i fängelselagen och provisionens belopp.

6 kap.

Social- och hälsovård

2 §

Temporär vård och undersökning utanför fängelset

Om en häktad är sjuk eller skadad och inte på tillbörligt sätt kan vårdas eller undersökas vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, ska han eller hon under behövlig övervakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför fängelset. Bestämmelser om övervakning finns i 9 kap. 14 § 3 mom.

Trots vad som föreskrivs i 4 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) och 45 § i förvaltningslagen (434/2003) kan Brottspåföljdsmyndigheten låta bli att meddela den häktade en exakt tidpunkt när han eller hon får vård, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. I beslutet ska dock åtminstone riktgivande information om tidpunkten ges, så att den häktade kan förbereda sig för vårdbesöket.

7 kap.

Fritid

1 §

Fritidsverksamhet

En häktad som placerats på en avdelning med intensifierad övervakning får delta i fritidsaktiviteter och tillbringa fritiden tillsammans med andra häktade på avdelningen.

Deltagandet kan förbjudas eller begränsas, om den häktade

1) avtjänar straff i enrum enligt 10 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller

2) är föremål för åtgärder enligt 10 kap. 11 § eller 13 kap. 1 § 1 mom.

En häktads deltagande i ett fritidsevenemang kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen eller om det är nödvändigt på grund av den häktades hälsotillstånd.

2 §

Religionsutövning

En häktad har rätt att delta i gudstjänster, andaktsstunder och andra religiösa sammankomster som ordnas i fängelset, om inte den häktade

1) har placerats på en säkerhetsavdelning eller på en avdelning med intensifierad övervakning eller avtjänar straff i enrum enligt 10 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller

En häktads deltagande i en sammankomst som avses i 1 mom. kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen eller om det är nödvändigt på grund av den häktades hälsotillstånd. Om en häktad inte får delta i gemensamma sammankomster, ska hans eller hennes möjlighet att utöva religion ordnas på något annat sätt.

3 §

Bibliotek

Den häktades tillträde till fängelsebiblioteket kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen eller om det är nödvändigt på grund av den häktades hälsotillstånd.

5 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att avbryta eller förvägra deltagande i fritidsverksamhet, en gudstjänst, en andaktsstund eller någon annan religiös sammankomst eller tillträde till bibliotek och om sådant förbud eller sådan begränsning av deltagande som avses i 1 § 2 mom. Sammankomstens arrangör ska höras innan beslutet om förvägran fattas.

8 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

De häktade har rätt till korrespondens per post, om inte denna rätt har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

Ett slutet brev eller någon annan postförsändelse till eller från en häktad kan granskas med genomlysning eller på något annat motsvarande sätt utan att öppna försändelsen för att ta reda på om den innehåller i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål.

Ett brev eller någon annan postförsändelse till en häktad kan öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, för att ta reda på om försändelsen innehåller i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål. Ett brev eller någon annan postförsändelse från en häktad kan öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det är motiverat för att ta reda på om försändelsen innehåller i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål.

Om ämnen eller föremål som den häktade inte har tillstånd att inneha påträffas vid granskningen, ska de tas för att förvaras i fängelset. På hanteringen av pengar tillämpas 5 kap. 3 §. Om det finns skäl att betvivla egendomens lagliga härkomst, ska saken anmälas på det sätt som avses i 16 kap. 1 §.

2 §

Läsning och kopiering av meddelanden

Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från en häktad får läsas och kopieras, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst 30 dagar åt gången.

Den häktade ska anteckna sitt namn på brev, andra postförsändelser och meddelanden som den häktade sänder till någon annan än en sådan tillsynsmyndighet som avses i 4 §, om inte den häktade personligen överlämnar dem direkt till fängelsets personal. Ett brev, någon annan

postförsändelse eller något annat meddelande som sänds av en häktad får öppnas för att ta reda på vem som är dess avsändare, om inte avsändaren kan utredas utan att brevet, postförsändelsen eller meddelandet öppnas. Då får brevet eller meddelandet inte läsas i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att ta reda på vem som är dess avsändare.

2 a §

Underrättelse om läsning

Om ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en häktad läses, ska den häktade utan dröjsmål underrättas om läsningen samt om grunden för läsningen. Underrättelsen om läsningen får uppskjutas, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Den häktade ska dock underrättas om läsningen och dess grund inom 30 dagar från läsningen eller, om den häktade frigges tidigare än detta, senast då den häktade frigges, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

Om ett brev efter läsningen kvarhålls på en sådan grund som avses i 5 §, iakttas det som föreskrivs i 5 § i fråga om underrättelsen.

4 §

Brevväxling med ombud

Ett brev eller någon annan postförsändelse som den häktade adresserat till sin advokat eller något annat rättegångsombud eller rättegångsbiträde som avses i 15 kap. 2 § 1 eller 5 mom. i rättegångsbalken får inte granskas eller läsas.

Ett brev eller någon annan postförsändelse som anlänt till en häktad och av vars avsändaruppgifter det framgår att avsändaren är det ombud som avses i 1 mom. kan i den häktades närvaro öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det är nödvändigt för att ta reda på om brevet innehåller i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål. Vid granskningen iakttas i övrigt bestämmelserna i 1 § 4 mom.

5 §

Kvarhållande av brev eller postförsändelser

Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en häktad får kvarhållas, om detta är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

Mottagaren eller avsändaren ska utan dröjsmål underrättas om kvarhållandet av ett brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande och om orsaken till kvarhållandet, om inte något annat följer av en orsak som nämns i 1 mom. Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande som av en orsak som avses i 1 mom. inte befordras till mottagaren ska returneras till avsändaren eller ges till den häktade vid frigivningen.

En postförskottsbeställning eller någon annan beställning på kredit som avsänts av en häktad kan kvarhållas, om den häktade inte har råd att betala beställningen. Den beställda försändelsen kan returneras till avsändaren utan den häktades samtycke.

6 §

Användning av telefon

De häktade ska ges möjlighet att på egen bekostnad stå i telefonkontakt med personer utanför fängelset, om inte denna rätt har begränsats i enlighet med 4 kap. i tvångsmedelslagen.

Användning av telefon bör tillåtas vid de tidpunkter som reserverats för ändamålet så ofta som det är möjligt utan att ordningen och verksamheten i fängelset störs och även vid andra tillfällen, om det behövs för upprätthållande av den häktades kontakter eller av något annat viktigt skäl. För användningen av telefon kan ställas som villkor att den häktade uppger med vem han eller hon har för avsikt att stå i kontakt. Användningen av telefon kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

7 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En häktads i 6 § avsedda telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Ett beslut som berättigar till avlyssning och inspelning av telefonsamtal får fattas för högst 30 dagar åt gången.

7 c §

Övervakning av elektronisk kommunikation

Utöver vad som bestäms i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) har Brottspåföljdsmyndigheten vid behov rätt att ur den utrustning och de system som fängelset förvaltar och som är avsedda för förmedling och behandling av kommunikation hämta förmedlingsuppgifter om webbsidor som de häktade besöker och om meddelanden i den e-post som Brottspåföljdsmyndigheten förvaltar. Efter åtgärden ska förmedlingsuppgifterna utan dröjsmål utplånas, om inte annat föreskrivs i lag.

Vid övervakningen av de e-postmeddelanden som en häktad mottagit och sänt genom Brottspåföljdsmyndighetens e-post tillämpas bestämmelserna i 2–5 §. På övervakningen av en på en säkerhetsavdelning placerad häktads användning av e-posten för fångar tillämpas dock 8 § 1 mom.

En häktads elektroniska kommunikation enligt 7 a och 7 b § kan övervakas genom teknisk övervakning och så att en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten är närvarande.

Användningen av e-post eller internet kan avbrytas eller förvägras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

8 §

Brevväxling och telefonsamtal på säkerhetsavdelningar

Andra brev, postförsändelser och meddelanden till eller från häktade på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas och kopieras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas

för högst tre månader åt gången. I fråga om häktades brevväxling tillämpas i övrigt 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3–5 och 9 §.

En på en säkerhetsavdelning placerad häktads i 7 § avsedda telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Ett beslut som berättigar till avlyssning av telefonsamtal får fattas för högst tre månader åt gången. I fråga om avlyssning av samtal tillämpas i övrigt bestämmelserna i 7 § 2 och 3 mom.

9 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för fängelset eller en säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om tillstånd till användning av e-post och av internet och om återkallande av sådana tillstånd. Beslut om att avbryta eller förvägra användningen av e-post eller internet fattas av en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller av en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter. Beslut om öppnande av webbsidor fattas av en i Brottspåföljdsmyndighetens arbetsordning förordnad tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om förfarandet vid granskning, läsning, kopiering och kvarhållande av brev samt om avlyssning och inspelning av telefonsamtal utfärdas genom förordning av statsrådet.

Brottspåföljdsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om

- 1) fängelsernas telefonsystem,
- 2) överlämnande, förvaring och användning av mobiltelefon,
- 3) förfarandet vid öppnande av webbsidor.

9 kap.

Besök och andra kontakter utom fängelset

1 §

Besök

Vid övervakade besök, besök av barn enligt 3 § och övervakade besök häktade och fångar emellan enligt 5 § samt vid sådan kontakt via videolänk som avses i 10 § får samtalet mellan den häktade och besökaren avlyssnas och spelas in med hjälp av en teknisk anordning, om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Den häktade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och inspelningen av samtalet innan åtgärden inleds. En på en säkerhetsavdelning placerad häktads samtal vid besök eller kontakt via videolänk enligt detta moment får avlyssnas och spelas in, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans

säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Beslut om avlyssning och inspelning i samband med besök hos en häktad på en säkerhetsavdelning får fattas för högst tre månader åt gången.

Ett besök kan ordnas avskilt från andra häktade och besökare, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. Besöket ska i möjligaste mån ordnas avskilt från andra häktade och besökare också om den häktade eller besökaren begär det. Vid besök enligt detta moment får den häktade eller besökaren inte använda anteckningsmaterial.

4 §

Besök av ombud

Besöket får övervakas om det är nödvändigt för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen eller om den häktade eller ombudet uttryckligen begär det. Övervakningen utförs genom synkontakt eller med hjälp av en teknisk anordning, utan att samtalet mellan den häktade och ombudet avlyssnas eller spelas in. Besöket kan vid behov också ordnas i ett rum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan den häktade och ombudet. Den häktade och ombudet ska underrättas om övervakningen av besöket innan övervakningen inleds.

6 §

Avbrytande av besök

Ett besök får avbrytas, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

7 §

Återkallande och förvägran av besök

Ett besök kan förvägras, om

- 1) besökaren inte kan legitimera sig på ett tillförlitligt sätt,
 - 2) besökaren vägrar att underkasta sig säkerhetskontroll enligt 12 kap. 2 § eller kroppsvisitation enligt 12 kap. 3 §,
 - 3) besökaren av yttre tecken att döma är berusad,
 - 4) det i övrigt är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.
-

8 §

Besöksförbud

En besökare kan meddelas ett med hänsyn till omständigheterna skäligt, högst sex månaders förbud mot besök och kontakt via videolänk, om detta är nödvändigt på grund av att besökaren har konstaterats ha medfört eller försökt medföra i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål till fängelset eller på något annat sätt ha äventyrat ordningen och säkerheten i fängelset, den häktades eller någon annans säkerhet eller syftet med häktningen. Ett besöksförbud kan förlängas med höst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt för att förhindra den verksamhet som ligger till grund för förbudet.

9 §

Mottagning och granskning av varor

I samband med besök i ett fängelse får en liten mängd sådana varor eller föremål tas emot om det enligt 5 kap. 1 § 1 och 2 mom. är tillåtet att inneha i fängelset.

De varor som besökare medför ska granskas innan de överlämnas till den häktade.

14 §

Permission för häktade

En häktad ska beviljas permission för att besöka en nära anhörig eller någon annan närstående som är allvarligt sjuk eller i vård i livets slutskede samt för begravning av en nära anhörig eller någon annan närstående eller för något annat motsvarande synnerligen viktigt skäl, om inte denna rätt till kontakt har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. Permission beviljas för den tid som ett synnerligen viktigt skäl kräver. Permissionens längd kan dock begränsas, om det är motiverat för att förhindra rymning, fritagningsförsök eller brott eller för att trygga den häktades eller någon annans säkerhet.

En häktad kan beviljas permission för att sköta ett brådskande och tvingande ärende, om inte denna rätt till kontakt har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. Tiden för permissionen är högst sex timmar, utöver vilket dess totala längd ökas med en skälig restid.

Under en permission ska den häktade övervakas och ledsagas av en tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten. Permission kan förenas med permissionsvillkor.

Permissionen kan avbrytas om den häktade bryter mot permissionsvillkoren eller begår ett brott under permissionen. Permissionen kan också avbrytas, om det är motiverat för att förhindra brott, rymning eller fritagningsförsök, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

17 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om permissionsvillkor, om besöksförbud och innehållet i det, om hur övervakningen av besök ska ordnas samt om besöksrummens tekniska och konstruktionsmässiga övervakningsarrangemang utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 kap.

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

1 §

Ordningsstadgan för ett fängelse

Ett fängelse ska ha en ordningsstadga som innehåller mer detaljerade föreskrifter än denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller

- 1) vistelse på fängelseområdet,
- 2) avdelningar i fängelset,
- 3) sysselsättning och fritidsverksamhet som ordnas i fängelset och på fängelseavdelningarna,
- 4) hur rökning ska ordnas,
- 5) hur besök och kontakt via videolänk, brevväxling, användning av telefon och användning av e-post och internet ska ordnas,
- 6) anskaffning av livsmedel och andra varor som lämpar sig för personligt bruk samt av bruksföremål och förnödenheter i fängelset och mottagning av sådana av aktörer utanför fängelset,
- 7) förvaring av den häktades egendom.

10 §

Behandling av disciplinärenden

En ordningsförseelse ska behandlas i det fängelse där den häktade är placerad eller där den häktade gjort sig skyldig till ordningsförseelsen. En ordningsförseelse som en häktad gjort sig skyldig till under en transport ska dock behandlas i det fängelse dit den häktade anländer.

11 §

Avskildhet vid utredning

Medan en ordningsförseelse utreds och beslutet om disciplinstraff inväntas kan den häktade hållas avskild från övriga fångar, om det är motiverat för utredningen av ordningsförseelsen. Avskildheten får inte räcka längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om avskildheten.

11 kap.

Granskning av fängelselokaler och häktade

1 §

Övervakningen i ett fängelse

De häktade och de lokaler som står till de häktades förfogande ska övervakas för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga de häktades eller andras säkerhet och säkerställa syftet med häktningen.

2 §

Granskning av bostadsrum och egendom

De häktades bostadsrum och egendom som de innehar eller som finns på fängelseområdet kan granskas för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga de häktades och andra personers säkerhet, säkerställa syftet med häktningen eller utreda misstänkta ordningsförseelser. Bestämmelser om innehav av bruksföremål, pengar och andra betalningsmedel samt annan egendom finns i 5 kap.

4 §

Kroppsvisitation av häktade

En häktad kan i samband med ankomst eller återkomst till fängelset eller i samband med oövervakade besök och besök av barn kroppsvisiteras för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen. En häktad kan kroppsvisiteras också i andra fall, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet, säkerställa syftet med häktningen eller utreda misstänkta ordningsförseelser.

5 §

Specialgranskning

I ett fängelse, på en fängelseavdelning eller i något annat utrymme kan specialgranskning utföras, om det är motiverat för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

När en specialgranskning utförs på en avdelning eller i något annat utrymme i ett fängelse, får samtliga häktade som placerats på avdelningen eller som vistas i det undersökta utrymmet kroppsvisiteras.

6 §

Kroppsbesiktning av häktade

Kroppsbesiktning får företas på en häktad, om det är nödvändigt för att ta reda på om den häktade i fängelset eller vid ankomsten till fängelset i sin kropp har i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål som allvarligt kan äventyra ordningen eller säkerheten i fängelset eller den häktades liv eller hälsa.

7 §

Kontroll av drogfrihet

En häktad kan åläggas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov

1) om det är motiverat i syfte att ta reda på om den häktade är påverkad av alkohol, något annat berusningsmedel eller ett sådant dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen, eller

2) för utredning av förutsättningarna för oövervakade besök, besök av barn eller placering på en kontraktsavdelning eller för kontroll av skyldigheten avseende drogfrihet.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på en häktad om det är motiverat på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte den häktade kräver det.

12 kap.

Granskning av andra personer

2 §

Säkerhetskontroll på fängelseområdet

En person får underkastas säkerhetskontroll i fängelset och på fängelseområdet för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

3 §

Kroppsvisitation av besökare

En besökare får underkastas kroppsvisitation, om det är motiverat för att ta reda på om besökaren medför i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda ämnen eller föremål.

6 §

Gripande och hållande i förvar

En person som befinner sig i fängelset eller på dess område får gripas, om gripande är nödvändigt för att förhindra eller utreda brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga den häktades eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen beslutar om kroppsvisitation av besökare och om avlägsnande av besökare från fängelset. Enhetschefen för fängelset, en säkerhetsansvarig, en tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om gripande av en person. Enhetschefen för fängelset beslutar om att en person som gripits ska hållas i förvar.

13 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

2 §

Användning av fängsel

Bestämmelserna i 1–3 mom. tillämpas också på frigivna häktade under sådan transport som avses i 1 kap. 2 § 4 mom.

4 §

Observation i isolering

En häktad får placeras i observation i isolering, om det är nödvändigt för att ta reda på om den häktade i fängelset eller vid ankomsten till fängelset har i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål i sin kropp eller för att säkerställa att ämnen och föremål som upptäckts vid kroppsbesiktning lämnar den häktades kropp. Vid observation i isolering placeras den häktade i en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på annat sätt dygnet runt är möjligt att observera och övervaka den häktade och hur de förbjudna ämnena eller föremålen lämnar den häktades kropp. Då kan man också kräva att den häktade använder särskild observationsklädsel. En häktad som placerats i observation i isolering ska på begäran utan dröjsmål ges tillträde till toalett.

6 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten har vid utförande av tjänsteuppdrag rätt att använda maktmedel för att

1) förhindra att en häktad rymmer eller avlägsnar sig utan tillstånd, för att bryta ner motstånd och för att vidta de övervaknings-, gransknings- och säkerhetsåtgärder som avses i detta kapitel eller i 11 kap. samt för att tillgodose säkerheten under en sådan transport av en frigiven häktad som avses i 1 kap. 2 § 4 mom.,

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

1) verkställighet av och förhållandena under observation, observation i isolering och avskildhet,

2) maktmedelsredskap och fängslarna samt om förvaring och förstöring av dem,

3) ordnande av utbildning i användningen av maktmedel och säkerhetsåtgärder,

4) rätten att bära maktmedelsredskap,

5) registrering av användning av fängsel och maktmedelsredskap.

Brottsförhållningsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i utbildningen i användningen av maktmedel och säkerhetsåtgärder.

14 a kap.

Undantag vid störningar i samhället

1 §

Tillämpning av undantag

Med stöd av bestämmelserna i detta kapitel kan på det sätt som anges nedan avvikelse göras från bestämmelserna i 3 kap., 4 kap., 7 kap. och 9 kap. i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen (1552/2011).

2 §

Evakuering av häktade

Alla häktade i ett fängelse kan flyttas till ett annat fängelse eller till andra fängelser i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om flyttningen är nödvändig för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade.

3 §

Förvägran av vistelse utomhus

Vistelse utomhus kan från fall till fall förvägras i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade.

4 §

Begränsning av ordnande av sysselsättning

Ordnande av sysselsättning kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade. I den mån det är möjligt ska det för de häktade ordnas sådan ersättande sysselsättning som med beaktande av förhållandena kan ordnas i fängelset.

Om det är uppenbart att begränsningen enligt 1 mom. inte är tillräcklig för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker, kan ordnandet av sysselsättningen avbrytas helt, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade.

En häktads deltagande i undervisning enligt läroplikten kan inte begränsas eller avbrytas.

Ordnandet av sysselsättningen kan begränsas eller avbrytas i högst 30 dagar. Begränsningen och avbrytandet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 eller 2 mom. Begränsningen och avbrytandet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

5 §

Begränsning av ordnande av fritidsverksamhet

Ordnande av fritidsverksamhet, tillträde till bibliotek och deltagande i religiösa sammankomster kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade. I den mån det är möjligt ska det för de häktade ordnas sådan ersättande fritidsverksamhet som med beaktande av förhållandena kan ordnas i fängelset.

Om det är uppenbart att begränsningen enligt 1 mom. inte är tillräcklig för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker, kan fritidsverksamheten, tillträdet till bibliotek eller deltagandet i religiösa sammankomster avbrytas helt, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade. De häktades bibliotekstjänster och möjlighet att utöva religion ska då ombesörjas på något annat sätt.

Begränsningen eller avbrytandet av fritidsverksamhet, tillträde till bibliotek och deltagande i religiösa sammankomster kan pågå i högst 30 dagar. Begränsningen och avbrytandet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 eller 2 mom. Begränsningen och avbrytandet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

6 §

Begränsning av besök

Besöken hos en häktad kan i ett fängelse eller en avdelning i ett fängelse begränsas i störningssituationer och under undantagsförhållanden enligt 1 §, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade.

Om det är uppenbart att begränsningen av besök inte är tillräcklig för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker, kan besöken avbrytas helt, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av häktning är säker för samhället, personalen och de häktade.

Besök av barn enligt 9 kap. 3 §, besök av ombud enligt 4 § och besök hos häktade som inte fyllt 18 år får inte begränsas eller avbrytas.

Besöken kan begränsas eller avbrytas i högst 30 dagar. Begränsningen och avbrytandet kan förlängas högst 30 dagar åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 eller 2 mom. Begränsningen och avbrytandet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

7 §

Begränsningarnas inverkan på beslut som gäller en häktad

Om ordnande av sysselsättningen har begränsats eller avbrutits på det sätt som avses i 4 §, kan beslutet om placering av den häktade i sysselsättning temporärt ändras på det sätt som begränsningarna förutsätter. Den häktade kan ges möjlighet att delta i sådan ersättande sysselsättning som med beaktande av förhållandena kan ordnas i fängelset. En temporär ändring av den häktades placering i sysselsättning påverkar inte den sysselsättningspenning eller lön enligt 9 kap. 6 § i fängelselagen som betalas till den häktade.

Om besöken har begränsats eller avbrutits helt med stöd av 6 §, kan besök som avses i 9 kap. 2 eller 5 § förvägras eller ett redan beviljat besök återkallas.

8 §

Begränsningarnas inverkan på en häktads kontakter

Om besöken har begränsats eller avbrutits helt med stöd av 6 §, ska de häktade ges möjlighet att på något annat sätt stå i kontakt med personer utanför fängelset.

11 §

Beslutanderätt

Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet beslutar om evakuering av fångar enligt 2 §, begränsning av ordnande av sysselsättning enligt 4 §, begränsning av ordnande av fritidsverksamhet enligt 5 § och begränsning av besök enligt 6 § efter att ha hört enhetscheferna för de fängelser som beslutet gäller.

Enhetschefen för ett fängelse, en i brottspåföljdscentralens arbetsordning angiven säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om sådan temporär ändring av beslut om placering i sysselsättning som avses i 7 §. Enhetschefen för fängelset eller en i brottspåföljdscentralens arbetsordning angiven säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om förvägran av vistelse utomhus enligt 3 § och förvägran eller återkallande av besök enligt 7 §.

15 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En häktad får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

1) placering enligt 3 kap. 1 § 5 mom., avskilt boende på egen begäran enligt 3 kap. 2 § 2 mom., placering på en säkerhetsavdelning enligt 3 kap. 2 c §, fortsatt placering på en säkerhetsavdelning enligt 3 kap. 2 d §, placering på en avdelning med intensifierad övervakning enligt 3 kap. 2 e §, användning av egna kläder enligt 3 kap. 3 § eller avvikelser från den normala kosten enligt 3 kap. 4 §,

2) förvägran av innehav av egendom enligt 5 kap. 1 §, förvägran av arrangemang för användning av betalningsmedel eller annan användning av pengar enligt 5 kap. 3 § 3 eller 4 mom., användning av pengar enligt 5 kap. 4 § eller utbetalning av sysselsättnings- och brukspenning enligt 5 kap. 7 §,

7 a) begränsning av ordnande av sysselsättning enligt 14 a kap. 4 §, begränsning av ordnande av fritidsverksamhet enligt 14 a kap. 5 § och begränsning av besök enligt 14 a kap. 6 §,

2 §

Förbud mot att söka ändring

En häktad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

5) besök enligt 9 kap. 2, 3, 5 eller 10 §, mottagning av varor i samband med besök enligt 9 kap. 9 § eller permission enligt 9 kap. 14 § 2 mom.,

6) evakuering av fångar enligt 14 a kap. 2 § samt temporär ändring av placering i sysselsättning eller förvägran och återkallande av besök enligt 14 a kap. 7 §.

3 §

Förfarande vid ändringssökande

På sökande av ändring tillämpas i övrigt 20 kap. 3–8 § i fängelselagen.

16 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tillämpning av fängelselagen

Vid verkställighet av häktning tillämpas vad som föreskrivs om verkställighet av fängelse i följande bestämmelser i fängelselagen:

2) 4 kap. 1 §, 11 § 3 mom. och 12 § 2 mom. om fängelser och 4 kap. 3 § om ersättande av resekostnader,

3) 5 kap. 1 § 1 mom. om avdelningar, 5 kap. 4 § 1 mom. om kontraktsavdelningar, 5 kap. 4 a § 1 mom. om avdelningar med intensifierad övervakning, 5 kap. 5 § 1 mom. om säkerhetsavdelningar, 5 kap. 8 § om dagordningen på en avdelning, 5 kap. 9 § 1 mom. om beslutanderätten vid fastställande av dagordningen på avdelningarna samt om beslutanderätten för en i 5 kap. 9 § 2 mom. avsedd överläkare eller en av denne förordnad läkare,

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av samhällspåföljder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) 30 § 2 mom. 8 punkten och 86 a §, sådana de lyder, 30 § 2 mom. 8 punkten i lag 225/2022 och 86 a § i lag 1304/2021, och

fogas till 30 § 2 mom., sådant det lyder i lag 225/2022, en ny 9 punkt, till 30 §, sådan den lyder i lag 225/2022, ett nytt 6 mom., till lagen ett nytt 13 a kap. och till 86 §, sådan den lyder i lag 1304/2021, en ny 8 a punkt som följer:

6 kap.

Befogenheter

30 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för byrån för samhällspåföljder beslutar om

8) avslutande av övervakning enligt 60 § 4 mom. och 76 §,

9) sådan temporär ändring av den preciserade planen för strafftiden som avses i 85 c § och avbrytande av verkställigheten av en dom.

Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet beslutar om sådan ändring av innehållet i verkställigheten som avses i 85 b § och sådant avbrytande av verkställigheten som avses i 85 b § efter att ha hört direktörerna för de brottspåföljdscentraler som beslutet gäller.

13 a kap.

Undantag vid störningar i samhället

85 a §

Begränsning av inledandet av verkställighet av samhällspåföljder

Inledandet av verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff, villkorligt fängelse förenat med övervakning och ungdomsstraff kan begränsas i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen (1552/2011), om begränsningen är nödvändig för att säkerställa att verkställigheten av påföljderna är säker för samhället, personalen och de dömda. Begränsningen kan gälla alla eller endast en del av de nämnda samhällspåföljderna.

Begränsningarna kan gälla i högst sex månader. Begränsningarna kan förlängas högst sex månader åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i detta moment. Verkställigheten av straffet ska dock inledas, om det utdömda straffet förfaller på grund av begränsningarna.

85 b §

Verkställighet av samhällspåföljder i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under undantagsförhållanden

Den verksamhet, den skyldighet att stanna i bostaden och den övervakning som ingår i verkställigheten av samhällspåföljder kan inom området för en eller flera brottspåföljdscentraler ändras i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under sådana

undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av påföljderna är säker för samhället, personalen och den dömda.

Om det är uppenbart att de i 1 mom. avsedda ändringarna i den verksamhet, den skyldighet att stanna i bostaden och den övervakning som ingår i verkställigheten av samhällspåföljder inte på grund av störningssituationen är möjliga eller tillräckliga för att säkerställa en säker verkställighet, kan verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff, villkorligt fängelse förenat med övervakning och ungdomsstraff avbrytas, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av påföljderna är säker för samhället, personalen och den dömda. Strafftiden löper inte under avbrottet.

Den ändring som avses i 1 mom. får vara i högst tre månader. Ändringen kan förlängas högst tre månader åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 mom. Det avbrott som avses i 2 mom. får vara i högst en månad. Avbrottet kan förlängas högst en månad åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 2 mom. Ändringen och avbrottet ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

85 c §

Begränsningarnas inverkan på beslut som gäller den dömda

Om innehållet i den verksamhet som ingår samhällspåföljderna, innehållet i skyldigheten att stanna i bostaden eller övervakningen har ändrats på det sätt som avses i 85 b § 1 mom., kan den dömdes preciserade plan för strafftiden ändras temporärt på det sätt som begränsningarna förutsätter. Den dömdes verksamhetsskyldighet får fullgöras också genom annan verksamhet än sådan som avses i målen för den preciserade planen för strafftiden och det dagliga tidsschemat för verkställigheten får avvika från den preciserade planen för strafftiden.

Om verkställigheten av samhällspåföljder har avbrutits på det sätt som avses i 85 b § 2 mom., ska verkställigheten av en enskild dom avbrytas.

85 d §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas närmare bestämmelser om när en sådan begränsning av inledandet av verkställighet av samhällspåföljder som avses i 85 a § ska börja och upphöra samt om det sätt på vilket inledandet av verkställigheten begränsas.

14 kap.

Ändringssökande

86 §

Beslut i vilka ändring får sökas

Den dömda får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om

8 a) sådan ändring av innehållet i verkställigheten av samhällspåföljder som avses i 85 b § eller sådant avbrytande av verkställigheten som avses i 85 b §,

86 a §

Förbud mot att söka ändring

Den dömden får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottpåföljdsmyndighetens beslut om

- 1) begynnelsestidpunkten för avtjänandet av straff enligt 15 §,
- 2) tillstånd att tillfälligt låta bli att följa den preciserade planen för strafftiden enligt 23 § 2 mom.,
- 3) sådan temporär ändring av den preciserade planen för strafftiden som avses i 85 c § eller sådant avbrytande av verkställigheten som avses i 85 c §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om övervakad frihet på prov

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013) 32 § 4 mom. och 40 a §, sådana de lyder, 32 § 4 mom. i lag 224/2022 och 40 a § i lag 1305/2021, och
fogas till lagen en ny 16 a §, till 32 §, sådan den lyder i lagarna 1305/2021 och 224/2022, ett nytt 7 mom. och till 40 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1305/2021, en ny 2 a punkt som följer:

16 a §

Verkställighet av övervakad frihet på prov i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under undantagsförhållanden

Den verksamhet, den skyldighet att stanna i bostaden och den övervakning som ingår i övervakad frihet på prov kan inom området för en eller flera brottpåföljdscentraler ändras i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen, om det är nödvändigt för att säkerställa att verkställigheten av övervakad frihet på prov är säker för samhället, personalen och dem som har placerats i övervakad frihet på prov.

Den ändring som avses i 1 mom. får vara i högst tre månader. Ändringen kan förlängas högst tre månader åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 mom. Ändringen ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

Om innehållet i verksamheten för dem som har placerats i övervakad frihet på prov, deras skyldighet att stanna i bostaden eller övervakningen av dem har ändrats på det sätt som avses i 1 mom., kan deras planer för strafftiden ändras temporärt på det sätt som begränsningarna förutsätter. Verksamhetsskyldigheten för dem som har placerats i övervakad frihet på prov får

fullgöras också genom annan verksamhet än sådan som avses i målen för planen för strafftiden och det dagliga tidsschemat för verkställigheten får avvika från planen för strafftiden.

32 §

Beslutanderätt

Enhetschefen för fängelset, enhetschefen för byrån för samhällspåföljder, den biträdande direktören enligt brottspåföljdscentralens arbetsordning eller brottspåföljdschefen fattar beslut om planen för strafftiden enligt 14 §, ändring av planen för strafftiden enligt 16 § och 16 a § 3 mom., blodprov enligt 19 §, tillstånd enligt 21 § 1 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden, följderna av återkallelse av samtycke enligt 23 § och anmärkning och varning enligt 25 a § 1 mom.

Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet beslutar om sådan ändring av innehållet i verkställigheten som avses i 16 a § 1 mom. efter att ha hört direktörerna för de brottspåföljdscentraler som beslutet gäller.

40 §

Sökande av ändring

Den som har placerats i övervakad frihet på prov får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

2 a) sådan ändring av innehållet i verkställigheten som avses i 16 a § 1 mom.,

40 a §

Förbud mot att söka ändring

Den som har placerats i övervakad frihet på prov får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller en i 16 a § 3 mom. avsedd temporär ändring av planen för strafftiden eller ett i 21 § 2 mom. avsett tillstånd att tillfälligt låta bli att följa en skyldighet som ingår i planen för strafftiden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av kombinationsstraff

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av kombinationsstraff (801/2017) 29 § 1 och 6 mom. samt
36 §, sådana de lyder, 29 § 1 och 6 mom. i lag 226/2022 och 36 § i lag 1306/2021, och
fogas till lagen en ny 11 a § och till 35 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1306/2021, en ny 1 a
punkt som följer:

11 a §

Verkställighet av den övervakningstid som ingår i ett kombinationsstraff i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under undantagsförhållanden

Den verksamhet, den skyldighet att stanna i bostaden och den övervakning som ingår i den
övervakningstid som ingår i ett kombinationsstraff kan inom området för en eller flera
brottspåföljdscentraler ändras i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och
under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen, om det är nödvändigt
för att säkerställa att verkställigheten av den övervakningstid som ingår i ett kombinationsstraff
är säker för samhället, personalen och den övervakade.

Den ändring som avses i 1 mom. får vara i högst tre månader. Ändringen kan förlängas högst
tre månader åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i 1 eller 2 mom.
Ändringen ska avslutas utan dröjsmål, om den allvarliga störningssituationen i normala
förhållanden eller undantagsförhållandena upphör.

Om innehållet i verksamheten för de övervakade, deras skyldighet att stanna i bostaden eller
övervakningen av dem har ändrats på det sätt som avses i 1 mom., kan deras planer för
strafftiden ändras temporärt på det sätt som begränsningarna förutsätter.
Verksamhetsskyldigheten för de övervakade får fullgöras också genom annan verksamhet än
sådan som avses i målen för planen för strafftiden och det dagliga tidsschemat för
verkställigheten får avvika från planen för strafftiden.

29 §

Beslutanderätt

Brottspåföljdsmyndighetens enhet för klientbedömning beslutar om planen för strafftiden
enligt 8 § och om ändring av planen för strafftiden enligt 11 a § 3 mom. och 15 §.

Direktören för Brottspåföljdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet beslutar
på framställning av enhetschefen för fängelset om att den dömda ska avtjäna återstoden av
övervakningstiden enligt 28 §. Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet beslutar
om sådan ändring av innehållet i verkställigheten som avses i 11 a § 1 mom. efter att ha hört
direktörerna för de brottspåföljdscentraler som beslutet gäller.

35 §

Ändringssökande

Den övervakade får begära omprövning av eller anföra besvär över
Brottspåföljdsmyndighetens beslut om

1 a) sådan ändring av innehållet i verkställigheten som avses i 11 a § 1 mom.,

36 §

Förbud mot att söka ändring

En övervakad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om

- 1) sådan temporär ändring av planen för strafftiden som avses i 11 a § 3 mom.,
- 2) tillstånd enligt 14 § 2 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden,
- 3) fortsatt avtjänande av övervakningstid enligt 28 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mentalvårdslagen (1116/1990) 23 a §, sådan den lyder i lag 583/2022, och
fogas till lagen en ny 31 b § som följer:

23 a §

Läkaruppgifter som förutsätter ett tjänsteförhållande

Den läkare som tar in någon för observation, ger ett observationsutlåtande eller beslutar om intagning för vård, om fortsatt vård eller om begränsningsåtgärder enligt 4 a kap., den utomstående läkare som avses i 12 a § och den läkare som begär handräckning av polisen eller Brottspåföljdsmyndigheten ska stå i tjänsteförhållande till staten eller ett välfärdsområde.

31 b §

Transport av en patient som tagits in för vård oberoende av sin vilja när patienten frigges från fängelse eller häktning

Det välfärdsområde som har organiseringsansvaret för vården av en patient som har meddelats ett vårdbeslut enligt 2 kap. i denna lag ska när patienten frigges från fängelse eller häktning se till att patienten transporteras till det sjukhus där vården fortsätter. Bestämmelser om avslutande av vård och utskrivning från sjukhuset finns i 14 §.

En läkare i tjänsteförhållande till ett välfärdsområde eller till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar kan begära handräckning av polisen eller Brottspåföljdsmyndigheten, om läkaren anser att handräckning behövs för en säker transport av patienten på grund av att patienten är våldsam eller av någon annan motsvarande orsak. Bestämmelser om handräckning vid transport av patienter finns i 21 kap. 1 § i fängelselagen och 1 kap. 2 § i häktningsslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 5 § 8 punkten,
sådan den lyder i lag 1292/2022, och
fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 654/2010, 1329/2010, 1201/2020,
1292/2022 och 678/2023, en ny 8 a punkt som följer:

5 §

Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Avgiftsfria är följande hälsovårdstjänster:

8) av läkare ordinerad transport av en inskriven patient med sjuktransportfordon från en
bäddplats vid en hälsovårdscentral eller ett sjukhus till en annan vårdinrättning eller till
hemvård,

8 a) i 31 b § i mentalvårdslagen avsedd transport av en patient, samt

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 16 a § i barnskyddslagen (417/2007) ett nytt 3 mom., till 40 § ett nytt 3 mom., till
41 § ett nytt 3 mom. och till 52 § ett nytt 2 mom., av dem 16 a § sådan den lyder i lag 610/2022,
som följer:

16 a §

Välfärdsområde som svarar för barnskyddets kostnader

Bestämmelser om kostnaderna för placering av en fånge som inte fyllt 18 år i en barnskyddsanstalt finns i 8 kap. 10 c § i fängelselagen (767/2005).

40 §

Skyldighet att omhänderta barn och ordna barnets vård utom hemmet

En fånge som inte fyllt 18 år kan under de förutsättningar som anges i 1 och 2 mom. placeras i en barnskyddsanstalt. Placeringen förutsätter också att Brottspåföljdsmyndigheten med stöd av 8 kap. 10 a § i fängelselagen fattar beslut om placering av barnet i en anstalt utanför fängelset.

41 §

Beredning av omhändertagande och vård utom hemmet

Placeringen av en fånge som inte fyllt 18 år i en barnskyddsanstalt ska beredas i samarbete med Brottspåföljdsmyndigheten och Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

52 §

Samarbete under den tid vård utom hemmet varar

Bestämmelser om myndighetssamarbete under tiden för placering av en fånge som inte fyllt 18 år i en barnskyddsanstalt finns i 8 kap. 10 b § i fängelselagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn